

25 lat URBI ET ORBI

Dobry Pasterz i zwykły człowiek

We wczorajszej audiencji generalnej, rozpoczynającej obchody jubileuszu 25-lecia pontyfikatu Jana Pawła II, uczestniczyło blisko 20 tysięcy pielgrzymów, w tym ponad sześć tysięcy Polaków. Spotkanie na placu św. Piotra było 1109. audiencją generalną obecnego papieża.

"Pozdrawiam moich rodaków z Polski i ze świata, kardynałów i biskupów. Wszystkim serdecznie dziękuję za obecność tę dzisiejszą i tę w ciągu 25 lat mojego pontyfikatu. Dziękuję za modlitwy i za wszystkie wyrazy życzliwości i jedności. Cieszę się, że mogę liczyć na wasze duchowe wsparcie. Zabiercie moje pozdrowienie waszym rodzinom i bliskim. Niech wam Bóg błogosławi" — powiedział papież po polsku, na co zebrani na placu św. Piotra pielgrzymi odpowiedzieli śpiewem i trwającymi prawie pięć minut oklaskami, podejmując wspólnie pieśń "Barka", która jest ulubioną pieśnią Jana Pawła II.

Życzenia od prezydenta

Prezydent Rolandas Paksas w imieniu własnym i mieszkańców Litwy złożył wczoraj życzenia Jego Świątobliwości papieżowi Janowi Pawłowi II z okazji 25-lecia pontyfikatu.

"Razem ze wszystkimi mieszkańcami Litwy szczerze zachwycaamy się poświęceniem Waszej Świątobliwości i ogromną pracą w pie-

"Papież Jan Paweł II stał się pierwszą w historii ludzkości postacią religijną o zasięgu światowym" i "w sposób wyjątkowy wpłynął na świat, przede wszystkim dlatego, że go uduchowili" — powiedział amerykański politolog Zbigniew Brzeziński
Fot. EPA-ELTA

legnowaniu i obronie fundamentalnych wartości ludzkości — praw człowieka, demokracji i pokoju na całym świecie. Trud waszej Świątobliwości w dalszym szerzeniu ideałów Najświętszego Kościoła Katolickiego daje znakomite wyniki" —

mówi się w pozdrowieniu prezydenta Paksasa.

Jak odnotowuje się w pozdrowieniu prezydenta, Litwę i Stolicę Apostolską łączy nie tylko wieloletnia katolicka tradycja Litwy, ale też szczególne więzi najnowszej histo-

rii. Gdy w 1940 r. papież Pius XII nie uznał aneksji Litwy, do odzyskania przez nasz kraj niepodległości przy Stolicy Apostolskiej nadal działało przedstawicielstwo dyplomatyczne Litwy.

(Dokończenie na str. 7)

Amerykański Polak Honorowym Obywatel Wilna — Uznanie — Brzezińskiemu

Chyba rzadko kiedy tak się zdarza, jak to było wczoraj podczas kolejnej, 13. już, Sesji Rady miejskiej, kiedy absolutnie wszystkie partie polityczne były tak zgodne i głosowały prawie jednogłośnie.

Chodzi o kwestię, która znalazła się na porządku dziennym jako pierwsza (w pierwotnej wersji miała być omawiana jako 11), a mianowicie o nadaniu miana Honorowego Obywatela Wilna znanemu politologowi amerykańskiemu Zbigniewowi Brzezińskiemu. Z obecnych na sali obrad 43 radnych — 40 głosowało za, przeciw nie było żadnego głosu, trzech radnych wstrzymało się od głosowania.

Wczorajszą roboczą sesję, na porządku której było 35 kwestii, poprzedziły chwile bardzo sympatyczne. To przede wszystkim wręczenie medali księcia Mendoga Algirdasowi Čiučelisowi oraz Juozasowi Imbrasasowi.

Radni, urodzeni w październi-

Brzeziński jest doskonałym adwokatem Litwy zarówno w sferach politycznych, jak też akademickich
Fot. archiwum

ku, wraz z pozdrowieniami mera otrzymali też piękne wiązanki. Wśród nich był również dyrektor Domu Polskiego Artur Ludkowski.
(Dokończenie na str. 2)

Chiny przeprowadziły pierwszy załogowy lot kosmiczny Wystartował „Boski Statek” z taikonautą

Wczoraj rano o godzinie 9:00 czasu miejscowego (4:00 czasu litewskiego) z bazy na Pustyni Gobi Chiny wystrzeliły na orbitę wokółziemską statek kosmiczny z człowiekiem na pokładzie.

W ten sposób, w 42 lata po locie Jurija Gagarina, Chiny stały się trzecim krajem na świecie, który przeprowadził załogowy lot kosmiczny, po Związku Radzieckim i USA. Pierwszym chińskim kosmonautą (astronautą) jest 38-letni pułkownik Jang Li-wej, który wczoraj rano wyleciał na orbitę wokółziemską na pokładzie statku kosmicznego „Shenzhou 5” („Boski Statek 5”).

Od tej pory poza dwoma dotychczasowymi określeniami „astronauta” (wersja amerykańska) i „kosmonauta” (wersja radzieckorosyjska), obowiązywać będzie trzecie, chińskie określenie człowieka przebywającego w kosmosie: „taikonauta”.

Prezydent Chin Hu Jintao określił pierwszy lot Chińczyka w kosmos jako wydarzenie, przynoszące chwałę ojczyźnie a także — historyczny etap rozwoju nauki chińskiej i światowej technologii.

„Czekać będziemy na twój triumfalny powrót” — powiedział Hu, żegnając wybranego do lotu Yang Liweia.

W zaledwie 10 minut po starcie pierwszy chiński załogowy statek kosmiczny wszedł na orbitę wokółziemską — podały oficjalne media chińskie. Zacytowały one dowództwo lotu, że wystrzelenie statku przebiegło „pomyślnie” i przyniosło „sukces”. Dowództwo sprecyzowało, że satelita z astronautą na pokładzie ma okrążyć ziemię 14 razy, w czasie około 21 godzin. W 39 minut po starcie uzyskano połączenie ze statkiem. Kosmonauta Jang podał z orbity wokółziemskiej, że „czuje się dobrze”, a „lot przebiega w warunkach normalnych”.

(Dokończenie na str. 8)

“Kurier Wileński”
można nabyć
we wszystkich
sklepiach

W NUMERZE

Gospodarka — 3

Właściwe przygotowanie do zimy

W domach, których wewnętrzne systemy grzewcze nie są przygotowane do sezonu zimowego, możliwość zaistnienia nieszczęśliwych wypadków wzrasta kilkakrotnie.

Praworządność — 5

Zaszył usta

Uznany za niebezpiecznego dla państwa i umieszczony w Centrum Rejestracji Obcokrajowców (CRO) w Podbrodziu Azerbejdżanin Ibrahim Gulijew obciął żyłkę, którą miał zaszyte usta i zakończył trwającą tydzień akcją głodową.

Szkolnictwo — 6

Spotkanie dojrzało dawno

Okazuje się, że w budżecie państwowym na rok 2004, jak też budżecie miasta, są przewidziane znacznie większe niż w latach ubiegłych sumy na oświatę.

Sport — 9

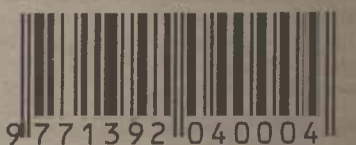
Bez cienia skromności

6 grudnia w Nowym Jorku odbędzie się walka bokserska pomiędzy Ukraińcem mieszkającym w Niemczech Witalijem Kliczko oraz Kanadyjczykiem Kirkiem Johnsonem. Zwycięzca będzie mógł wyzwać na pojedynek aktualnego zawodowego mistrza świata w wadze ciężkiej wersji WBC Brytyjczyka Lennox Lewisa.

Sentencja

Interesowność i ambicja to dwa klucze, którymi Bóg nakręca ludzką mechanikę.

ANDRÉ WILLEMETZ

Kalejdoskop aktualności

Minister przesłuchany podczas sądu

Wczoraj minister spraw zagranicznych Antanas Valionis podczas przesłuchania w sądzie twierdził, że nie stosował przemocy psychologicznej wobec dyplomatów, którzy latem br. zostali zdymisjonowani w związku ze skandalem wizowym.

Minister został przesłuchany na zamkniętym posiedzeniu Wileńskiego Okręgowego Sądu Administracyjnego, na którym rozpatrywano skargę doradcy ambasady litewskiej na Białorusi Linasa Valentukevičiusa w związku ze zwolnieniem ze stanowiska. Valentukevičius jest jednym z siedmiu dyplomatów, którzy utracili pracę, gdy wybuchł skandal w związku z domniemanymi naruszeniami w wydawaniu wiz litewskich. „Wyjaśniłem, jak odbyła się procedura (zwolnienia dyplomatów). Nie dostrzegam w swych działaniach przemocy psychologicznej” — powiedział minister.

Komitet Ekonomiczny zaakceptował Karbauskisa

Wczoraj sejmowy Komitet Ekonomiczny zaakceptował rezygnację jego przewodniczącego Wiktora Uspaskicha i kandydaturę Vaclovasa Karbauskisa na nowego kierownika komitetu.

We wtorek na posiedzeniu Sejmu planowano rozpatrzenie kwestii podania Uspaskicha z prośbą o zwolnienie go ze stanowiska, jednakże potem postanowiono nie rozpatrywać jej i poczekać na decyzję Komitetu Ekonomicznego. Sam Uspaskich twierdził, że ostateczna decyzja zostanie przyjęta dopiero po tym, gdy konwent seniorów Sejmu postanowi, do której frakcji należy to stanowisko. Podanie z prośbą o zwolnienie ze stanowiska przewodniczącego komitetu Uspaskich wręczył w ub. czwartek przewodniczącemu Sejmu Artūrasowi Paulauskasowi, a w piątek publicznie ogłosił o swej decyzji.

Brak kompetencji urzędników samorządu

Mer Wilna Artūras Zuokas, realizując wielokrotnie deklarowane dążenia, aby zbliżyć władze miasta do mieszkańców, zamierza oczyścić samorząd stołeczny z niekompetentnych urzędników.

Wczoraj Zuokas wskazał dyrektorowi administracji samorządu oraz kierownikom wszystkich departamentów samorządu, aby w ciągu tygodnia przedstawić spisy pracowników, zajmujących stanowiska, jednakże nie mających kompetencji do pełnienia swych funkcji.

Do budżetów samorządów nie wpłynęło 31 mln Lt

Budżety samorządów Litwy, bez dotacji z budżetu państwowego, w ciągu 9 miesięcy br. otrzymały 1,086 mld Lt dochodu — o 2,8 proc. (31,1 mln Lt) mniej niż prognozowano.

Planowano, że w tym okresie samorządy otrzymają 1,117 mld Lt wpływów, podało Litewskie Stowarzyszenie Samorządów.

Wotum nieufności wiceministrowi zdrowia

Przewodnicząca sejmowego Komitetu ds. Zdrowia, socjalliberal Danguė Mikutienė publicznie wyraziła wotum nieufności do pracy wiceministra Ministerstwa Zdrowia Gediminasas Černiauskas i twierdziła, że ma do niego „wiele zarzutów”.

„Nieodpowiednio wykonuje on swe funkcje i minister Juozas Olekas powinien zdecydować o jego nieprzydatności do zajmowania tego stanowiska” — powiedziała Mikutienė na wczorajszej konferencji prasowej w Sejmie.

Borne Sulinowo w Wilnie

Ileokroć jest w Wilnie, zawsze prowadzi radiowy program „Spotkania z Polską”. Tym razem redaktor Krzysztof Subocz przyjechał do Wilna z przewodniczącym rady miasta i gminy Borne Sulinowo Pawłem Kacperkiem. Borne Sulinowo to najmłodsze miasto w Polsce.

Do 1992 r. stacjonowały tam elitarne jednostki Armii Czerwonej. Przed wojną Guderjan szkolił tam pancerne dywizje, które w 1941 napadły na ZSRR. Najnowsza historia w programie radia „Znad Wili” w czwartek w godz. 11-12. Będą pytania i nagrody. Zwycięzcy pojedą w listopadzie do Polski. (Inf. wł., BNS)

**KURIER
WILEŃSKI**

Adres redakcji ISSN 1392-0405
Birbinių g. 4a, 2030 Vilnius,
Lietuvos Respublika, tel./fax 260 84 44

Zespół i współpracownicy

Aleksander Borowik — redaktor naczelny (tel. 260 84 44, e-mail: redaktor@kurierwilenski.lt).

Krystyna Adamowicz — zastępca redaktora naczelnego, Helena Gładkowska — stolica, Danuta Kamilewicz — „Pocopotek”, Paweł Kobak, Stanisław Tarasiewicz — polityka, Jan Sienkiewicz — społeczeństwo, Irena Mikulewicz — Samo życie, Robert Mickiewicz — praworządność, Walenty Dunowski — sport, Edyta Szałkowska — zdrowie, Andrzej Pukszo — kultura, Julitta Tryk — gospodarka, Małgorzata Kozicz — strona młodzieżowa, Marian Paluszkiwicz — fotoreporter, Jachwiga Podmostko — korespondent na rej. wileński, Piotr Ryngiewicz — korespondent na rej. sołecznicki, Alina Sobolewska — korespondent na rej. trocki (tel. 260 84 46).

Wanda Zajączkowska, Zygmunt Żdanowicz — sekretarze odpowiedzialni, Marian Sipowicz — zastępca sekretarzy odpowiedzialnych, Walerian Butkiewicz, Roman Ostroch, Lucja Stankevičiute — łamanie komputerowe (tel. 260 84 47, e-mail: sekret@kurierwilenski.lt).

Zbigniew Markowicz — promocja (tel. 260 84 44), Dariusz Guszczka — reklama (tel. 260 84 44, e-mail: reklama@kurierwilenski.lt), Weronika Wojsznis — kolportaż-prenumerata (tel. 260 84 44, e-mail: kolport@kurierwilenski.lt).

Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie prawo do skracania i adiustacji tekstów. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Opinie Czytelników zawarte w ich listach nie zawsze są zbieżne z opinią redakcji. Sekretarz odpowiedzialny Wanda Zajączkowska

Wydawca VŠ „Vilnius Žodis”. Dyrektor spółki Roman Baranowski (tel. 260 84 44). Druk UAB „KJON”
Wsparcie finansowe — Senat RP i Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie”

KRAJ

Amerykański Polak Honorowym Obywatelom Wilna

Uznanie — Brzezińskiemu

(Dokończenie ze str. 1)

No i nie mniej przyjemną chwilę przeżyła prezes-dyrektor Centrum Kultury Polskiej im. St. Moniuszki Apolonia Skakowska, która za pomyslnie, owocne dziesięciolecie kierowanej przez nią instytucji z rąk gospodarza miasta Artūrasa Zuokasa otrzymała Pismo Gratulacyjne oraz kwiaty.

„Niezmierznie się cieszę z tego uznania, za co korzystając z łamów gazety chciałabym podziękować merowi stolicy oraz przewodniczącemu komitetu rozwoju samorządów, łączności ze społeczeństwem oraz porządku publicznego Tadeuszowi Filipowiczowi, bo był „advokatem” w tej inicjatywie” — powiedziała.

Po chwilach tak wzruszających przystąpiono do omawiania pierwszego zagadnienia — kwestii nadania Zbigniewowi Brzezińskiemu miana Honorowego Obywatela Wilna.

Zagadnienie to zostało rozpatrzone na posiedzeniach poszczególnych departamentów i według oceny Departamentu Prawa samorządu m. Wilna jest zgodne z ustawami naszego kraju.

Takie zaszczytne miano — honorowego obywatela naszego grodu, zatwierdzone zostało odpowiednią uchwałą nr 104, przez Radę miejską 16 listopada 1994 r. i jest nadawane nie tylko obywatelom Litwy, ale również innym krajów, za wybitne zasługi zarówno dla Wilna jak i całej Litwy. Przypomnieć należy, że jako pierwszy w roku 1996 miano to otrzymał minister spraw zagranicznych Islandii — John Boldvin Hannibalson. W tym samym roku miano to nadano także ówczesnemu prezydentowi Ameryki Ronaldowi Reaganowi.

Honorowymi Obywatelami Wilna są także wybitny dyrygent Mstisław Rostropowicz (2000 r.) oraz monsignore Kazimieras Vasiliauskas (2000 r.).

Zarząd Sejmu postanowił, że Popławski musi wpłacić do kancelarii 6,8 tys. Lt

„Niczego nie ukrywałem i nie ukrywam”

Członek sejmowej Komisji Etyki i Procedur Aleksander Popławski będzie musiał zapłacić kancelarii Sejmu za mieszkanie w hotelu parlamentu i jego sprawa zostanie omówiona w Komisji Etyki i Procedur. Wczoraj zarząd Sejmu po rozpatrzeniu wniosków badania komisji kancelarii sejmowej postanowił, że parlamentarzyści musi wpłacić do kancelarii 6,8 tys. Lt za mieszkanie w hotelu sejmowym.

Zarząd postanowił też zwrócić się do sejmowej Komisji Etyki i Procedur w sprawie omówienia postępowania Popławskiego, ukrył on bowiem — zdaniem zarządu — przed kancelarią Sejmu, że posiada inne mieszkanie w Wilnie.

Posłowie, którzy nie mają powierzonej mieszkalnej w Wilnie lub jego okolicach, nie potrzebują płacić za mieszkanie w hotelu sejmowym. Popławski mieszka w hotelu sejmowym od lutego 2001 r.

Komisja powołana przez kancelarię Sejmu ustaliła, że w Wilnie należy do niego część domu mieszkalnego oraz dom pod Wilnem, który zadeklarował jako

Sesję poprzedziły chwile bardzo przyjemne, jak np. ta — wręczenie przez mera Pisma Gratulacyjnego prezes-dyrektor Centrum Kultury Polskiej im. St. Moniuszki Apolonii Skakowskiej
Fot. Marian Paluszkiwicz

Brzeziński, znany politolog amerykański jest z pochodzenia Polakiem. Profesor Uniwersytetu Columbia w Nowym Jorku, od roku 1991 członek PAN, specjalizuje się w badaniach nad funkcjonowaniem systemu komunistycznego i polityką sowiecką. Współtwórca teorii totalitaryzmu.

W latach 1977-80 członek Krajowej Rady Bezpieczeństwa i doradca prezydenta J. Cartera ds. bezpieczeństwa narodowego, wywierał wpływ na amerykańską politykę zagraniczną, jako jeden z pierwszych sformułował hipotezę o rozpadzie systemu komunistycznego w Europie Środkowej i Wschodniej.

Od czasów odrodzenia niepodległości Litwy Brzeziński jest doskonałym adwokatem naszego kraju zarówno w sferach politycznych, jak też akademickich oraz poza granicami państwa. Szczególnie aktywny pośrednik w sprawie przystąpienia Litwy do NATO. O tym zaczął mówić jeszcze przed spotkaniem na szczycie

w Madrycie w roku 1997.

Za powyżej wymienione oraz działalność akademicką, wkład w poparcie Litwy na arenie międzynarodowej Brzeziński został nagrodzony Orderem Giedymina I stopnia. Uniwersytet Wileński przyznał mu zaszczytne miano honoris causa.

Odpowiednie zaświadczenie oraz medal Honorowego Obywatela Wilna zostaną wręczone przez mera w przyszłości; jak zwykle w takich wypadkach nastąpi to w Ratuszu wileńskim. Przypomnieć jeszcze należy, że nazwisko Zbigniewa Brzezińskiego zostanie na zawsze wpisane do Księgi Honorowych Obywateli Wilna.

Połączany medal, z wizerunkiem herbu naszego grodu, autorstwa Skalistė Žilienė, oczekuje w Wilnie na piątego Honorowego Obywatela, tym razem Polaka, który całe swoje życie spędził w Ameryce.

Helena Gładkowska

niedokończony. Do marca 2003 r. miał on również mieszkanie w Wilnie.

— To jest szukanie kozła ofiarnego — tak skomentował nam wczoraj decyzję Zarządu Sejmu poseł Aleksander Popławski. — Niczego bowiem przed kancelarią nie ukrywałem i nie ukrywam. O tzw. mieszkaniu w Wilnie, którym był 18 m² pokój bez kuchni i nawet WC w bursie przy Kalwaryjskiej, kancelaria Sejmu wiedziała od początku mojej kadencji. Natomiast dom w podwileńskich Kojranach, który własnymi siłami buduję od 12 lat jest na wykończeniu. Żeby prawnie w nim zadeklarować swoje miejsce zamieszkania muszę jeszcze dokończyć prace oraz musi go przyjąć komisja powiatowa. Kolejny niby-dom w Wilnie, jest to tylko moje prawo spadkowe do kilku metrów kwadratowych w moim domu rodzinnym w Bołtupiach, gdzie mieszka moja siostra z rodziną. I to całe moje „apartamenty”. O nich kancelaria też wiedziała. Dlatego poprosiłem ją o przydział w hotelu Sejmowym. Dziś, po ujawnieniu wielu naruszeń w kancelarii, jej

kierownik Arvydas Kregždė i jego zwierzchnik wiceprzewodniczący Sejmu Artūras Skardžius oskarżając mnie próbują zacierać swoje braki w pracy — wyjaśnił poseł Popławski. — A to, że jestem Polakiem, daje nadzieję, że sprawa ta nie nabierze rozgłosu i oni dalej będą mogli sobie spokojnie pracować — dodał poseł.

Od tygodnia przebywający w delegacji za granicą Popławski powiedział też, że po powrocie zamierza zaskarżyć decyzję Zarządu w Sejmie, a jeśli trzeba będzie, swoich praw będzie bronił w sądzie. Poinformował też, że w przyszłym tygodniu, gdy powróci do Wilna, poczyna kilka ważnych dla społeczeństwa i Sejmu oświadczeń.

— Niestety nie mogłem tego uczynić wcześniej, bowiem całą kampanię przeciwko mnie, jak specjalnie, rozpętano właśnie wtedy, gdy musiałem wyjechać z kraju.

Popławski należy do opozycyjnej frakcji liberałów i centrum, do której poprzednio przeszedł z frakcji Nowego Związku (NZ socjalliberałowie) kierowanego przez przewodniczącego Sejmu Artūrasa Paulauskasa. Inf. wł., BNS

Komentarz

Ulgi podatkowe

Ustawa o dochodach mieszkańców z dnia 2 lipca 2002 r., obowiązująca od 1 stycznia 2003 r., wprowadziła sporo zmian w opodatkowaniu dochodów osób fizycznych na Litwie. Dotyczy to zresztą nie tylko obywateli Litwy, ale też obywateli innych krajów, pracujących lub w inny sposób uzyskujących dochody w naszym kraju.

W odróżnieniu od wielu krajów europejskich litewski ustawodawca nie bawił się szczególnie w rozdmuchiwanie ustawy do takiego stopnia, by podatnik gubiłby się w jej rozumieniu. Chociaż nie brak w niej punktów, gdzie nawet z pomocą mocnych trunków nie wszystko jest takie klarowne, jak by się chciało to widzieć i rozumieć. Strategię w tworzeniu tej ustawy obrano prostą: podatek nadal jest i będzie liniowy (płaci się tę samą stawkę niezależnie od dochodów), stawki podatkowe są dwie 15 i 33 proc., zaś zakres odliczeń od podatku jest raczej skromny, bo ulgi

podatkowe są „aż” 4. Z jednej strony strategia słuszna, bo po co sobie i innym zawracać głowę. Taki podatek lekko administrować, a i dla podatnika system też jest bardziej klarowny. Dlatego warto może więcej zastanowić się na ulgach, bo czas leci, a skorzystać z nich, jeżeli jest taka możliwość, zawsze warto i to im wcześniej, tym lepiej. A więc osoba może odliczyć od podatku dochodowego:

1) składki płacone na ubezpieczenie życia (na korzyść własną, małżonka lub niepełnoletnich dzieci) wg umów, w których przewidziano wypłatę sumy ubezpieczeniowej nie tylko w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, ale i po zakończeniu terminu umowy ubezpieczeniowej;

2) wpłaty emerytalne (na korzyść własną lub małżonka) do zarejestrowanych na Litwie Funduszy Emerytalnych;

3) odsetki z tytułu kredytu, zaciągniętego na budowę lub zakup pomieszczenia mieszkalnego (domu albo mieszkania),

zapłacone dla banku, innych instytucji finansowych RL (np. unii kredytowych) albo zagranicznych funduszy i instytucji finansowych z listy Ministra Finansów RL, w których ponad 50 proc. akcji należy do państwa. Ustawa zezwala też na odpis zapłaconych odsetek, gdy budowa lub zakup domu czy mieszkania jest finansowana poprzez umowę leasingu.

4) opłaty za studia, po zakończeniu których uzyskuje się wyższe wykształcenie i (lub) zdobywa się kwalifikację, także za studia doktoranckie. Osoba studiująca, która ma na ten cel zaciągnięty kredyt w banku, może od własnych dochodów odpisać również część kredytu, zwróconą w danym okresie podatkowym. Jeżeli osoba studiująca ma nie więcej 26 lat i jako płatnik podatku nie posiada żadnych dochodów bądź nie posiada możliwości odpisu od podatku w/w opłat za studia, takie wydatki od dochodów może odliczyć któryś z rodziców lub opiekunów.

A więc wybór nie wygląda imponująco, jeżeli dodać, że ogólna suma w/w wydatków do odliczenia (mówiąc w uproszczeniu, a więc pomijając artykuły 17,18,19 i 26 ustawy) nie może przekroczyć 25 proc. różnicy między rocznymi dochodami i roczną nieopodatkowaną wielkością dochodów. Poza tym z sumy, która nie przekracza tej różnicy, podatnikowi zwraca się nie całość, a 33 proc.

Żeby było jasniej, przedstawimy to można na podstawie następującego przykładu:

W ciągu 2002 r. p. Jan otrzymał 12 000 Lt dochodów z tytułu wynagrodzenia (czyli zarabiał miesięcznie 1000 Lt brutto). Przez ten czas obliczając jego wynagrodzenie „na rękę” odliczono mu 3 480 Lt rocznej nieopodatkowanej wielkości dochodów (czyli po 290 Lt x 12). Od tych dochodów odliczono i wpłacono do budżetu państwa 2 811,60 Lt podatku dochodowego [(12 000 - 3 480) x 33/100]. W ciągu tego roku zapłacił

za swoje studia 2 000 Lt. Suma dochodów opodatkowanych, od których jest liczona granica 25 proc., wynosi 8 520 Lt (12 000 - 3 480). Od tej sumy wylicza się 25 proc., czyli 2 130 Lt (8 520 x 25/100). W tym przypadku suma wydatków 2 000 Lt, które podatnik może odliczyć od podatku, nie przekracza 2 130 Lt. Dlatego po zakończeniu roku podatkowego, p. Jan może złożyć do 1 maja roczną deklarację podatkową wraz z dokumentami potwierdzającymi jego wydatki na studia, będzie mógł te 2 000 Lt odliczyć od swoich rocznych dochodów i przeliczyć podatek dochodowy: [12 000 - (3 480 + 2 000) x 33/100 = 2 151,60 Lt]. Z tego wynika, że przeplacił 660 Lt (2 811,60 - 2 151,60), które będzie mógł zwrócić (albo zaliczyć) od państwa w ciągu pół roku od złożenia takiej deklaracji w inspekcji podatkowej.

Andrzej Orłowski

Przeostroga ubezpieczycieli przed awariami wodociągów

Właściwe przygotowanie do zimy

W domach, których wewnętrzne systemy grzewcze nie są przygotowane do sezonu zimowego, możliwość zaistnienia nieszczęśliwych wypadków wzrasta kilkakrotnie. W samym Wilnie do sezonu grzewczego przygotowano zaledwie dwie trzecie wszystkich budynków.

Z danych spółki ubezpieczeniowej „If draudimas” wynika, że mieszkania w blokach są zalewane zazwyczaj z dwóch przyczyn: nieuporządkowanych i niejakościowych urządzeń sanitarnych i nie przeprowadzonych remontów profilaktycznych rur z gorącą wodą.

— Każdego roku, tuż po rozpoczęciu sezonu grzewczego, nawet kilkakrotnie zwiększa się liczba skarg z powodu zalania mieszkań i

roszczeń dotyczących wypłaty odszkodowania — mówi Saulius Peleckas, dyrektor ds. sprzedaży spółki „If draudimas”.

Jego zdaniem, najczęściej z powodu zalania mieszkań skarżą się mieszkańcy domów, których systemy grzewcze nie są przygotowane do zimy. Paleckas uważa, że chociaż statystycznie straty wyrządzone przez pożar są znacznie większe, przypadki zalania mieszkań są bardziej częste.

Jeżeli nie ma oddzielnych umów, dostawca ciepła jest odpowiedzialny tylko za to, by ciepło dotarło do bloku mieszkaniowego.

W Wilnie o gorącą wodę i ciepło powinni się zatroszczyć sami mieszkańcy, gospodarstwa komunalne lub inne organizacje eksploatujące te systemy. — Rokrocznie zachęcamy

mieszkańców oraz organizacje eksploatujące wewnętrzne systemy grzewcze do właściwego przygotowania się do sezonu zimowego — zaznacza Rimantas Germanas, dyrektor komercyjny „Vilniaus Energija”, spółki administrującej gospodarstwo ciepłe stolicy. Według Germanasa, spółka również proponuje podjąć odpowiedzialność za wykorzystanie wewnętrznych systemów cieplnych — w takim przypadku udałooby się uniknąć niepotrzebnego pośredniczenia pomiędzy dostawcą ciepła a właścicielami mieszkań.

W Wilnie sezon grzewczy oficjalnie się rozpoczął w poniedziałek. Spółka „Vilniaus energija” w stolicy łącznie z Grzegorzewem, Solenikami i Waką Trocką dostarcza ciepło do 129 tys. mieszkań.

Opr. I. M.

W tym roku sprowadzono mniej telefonów komórkowych

Liderem pozostaje „Nokia”

W ciągu 8 miesięcy br. na Litwę wwieziono 355,8 tys. telefonów komórkowych — o 12,5 proc. mniej niż w tym samym okresie roku 2002 (406,6 tys.).

Według danych Departamentu Statystyki, wartość importowanych telefonów łączności komórkowej wynosi w tym roku 108,629 mln litów — o 16,2 proc. mniej niż w styczniu-sierpniu roku ubiegłego (129,61 mln litów).

Średnia cena sprowadzonego w tym roku jednego telefonu wynosiła 305 litów, w roku ubiegłym natomiast 319 litów.

Jak mówią uczestnicy rynku, import telefonów komórkowych zmniejszył się, ponieważ uległ zwolnieniu wzrost liczby użytkowników łączności komórkowej.

Według danych Departamentu Statystyki, od początku 2003 roku

liczba użytkowników łączności komórkowej wzrosła o 18,6 proc. i w końcu czerwca wynosiła 1,936 mln. Natomiast w ciągu całego roku 2002 liczba abonentów zwiększyła się o 60,3 proc. do 1,632 mln.

W tym roku najwięcej telefonów sprowadzono z Niemiec, gdzie znajduje się produkująca telefony komórkowe firma „Siemens”. Co prawda, liderem na rynku telefonów komórkowych w kraju pozostaje fińska spółka „Nokia”, której telefony sprowadza się też z Niemiec oraz innych krajów.

W tym roku z Niemiec wwieziono 103,8 tys. telefonów (o 26,9 proc. mniej) na sumę 36,261 mln litów (o 12,8 proc. mniej).

W styczniu-sierpniu z Węgier, gdzie „Nokia” posiada zakład, importowano 62,7 tys. telefonów za 17,915 mln litów, podczas gdy w

ciągu 8 miesięcy 2002 r. — tylko 0,2 tys. na sumę 214 tys. litów.

Z Danii sprowadzono 61,5 tys. telefonów za 12,251 mln litów. W okresie stycznia-sierpnia 2002 r. z Danii wwieziono 14,9 tys. aparatów za 4,249 mln litów.

W tym roku import telefonów z Finlandii zmniejszył się 2,7 razy, do 53,6 tys. sztuk, wartość sprowadzonych telefonów zmalała 2,2 razy, do 20,919 mln litów.

Według danych Departamentu Statystyki, w 2002 r. do kraju wwieziono 693,2 tys. telefonów komórkowych — o 93,9 proc. więcej niż w roku poprzednim, gdy wwieziono ich 357,5 tys.

W roku 2002 na Litwę importowano telefony komórkowe na sumę 222,9 mln litów — o 77,1 proc. więcej niż w roku 2001, gdy wwieziono ich za 125,8 mln litów.

(BNS)

Ulgi dla spółdzielni rolnych

Podatek zerowy

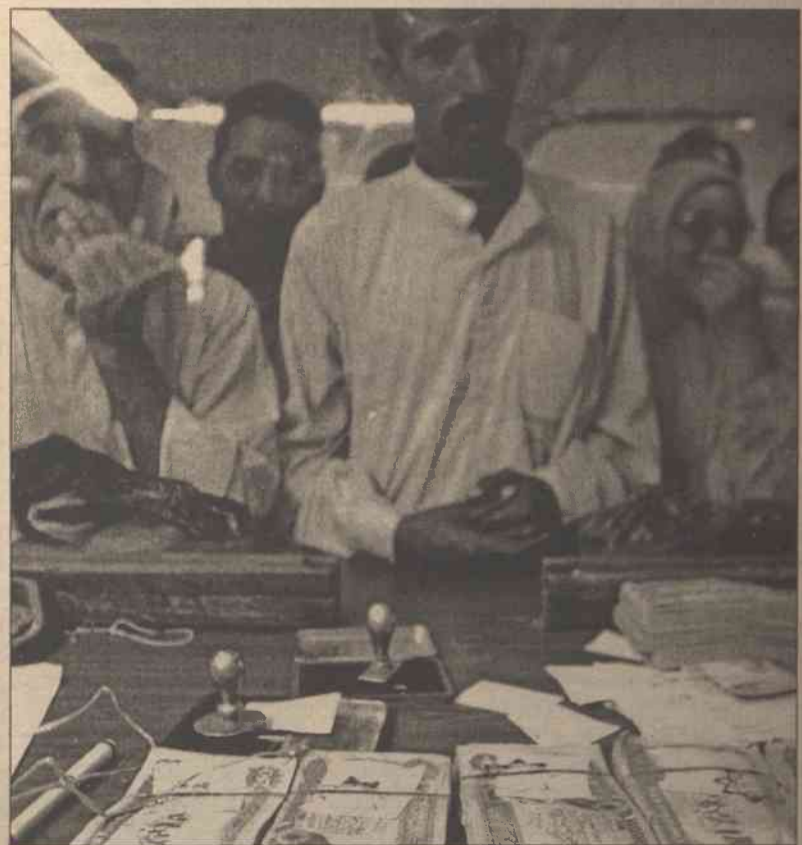
Zmierzając do zapewnienia bardziej dogodnych warunków drobnym producentom produkcji rolnej, Sejm rozszerzył zakres ulg podatku dochodowego, przysługujących spółdzielniom wiejskim i spółkom prowadzącym działalność związaną z rolnictwem.

Poprawki do Ustawy o podatku dochodowym przewidują stosowanie zerowej stawki taryfowej podatku dochodowego od zrealizowania produkcji rolnej nabytej u

członków spółdzielni lub zbytu paliwa, nawozów, nasion, karmy oraz innego mienia, przeznaczonego do użytku w rolnictwie.

Ulga będzie stosowana wtedy, gdy dochody z rolnictwa i działalności handlowej będą stanowiły nie mniej niż 85 procent przychodów. Obecnie takie ulgi przysługują podmiotom prawnym, których dochody z działalności rolniczej lub usług świadczonych dla tego sektora przekraczają 50 procent.

Opr. I. M.

Irakijczycy do banku w Bagdadzie niosą stare pieniądze z wizerunkiem Saddama Husajna, które były w obiegu 30 lat. Stare dinary Irakijczycy wkładają na swe konta. Centralny bank Iraku nową walutę zaczął emitować wczoraj. Na nowych dinarach zostanie przedstawiony wybitny wynalazca iracki Ibn al-Haitham albo obrazki z codziennego życia Irakijczyków, np., uprawiający ziemię człowiek. Wizerunku S. Husajna nie ma.

Fot. EPA-ELTA

Polska

Żądania PSL

PSL domaga się od ministra spraw wewnętrznych i administracji Krzysztofa Janika natychmiastowego zawieszenia w pełnieniu obowiązków komendanta głównego policji.

"Zaufanie obywateli do policji jest w demokratycznym państwie wartością nadrzędną. Nie można o tym zaufaniu mówić, jeśli na szefie policji ciążyą zarzuty kłamstwa pod przysięgą i — co ważniejsze — bezprawnego przekazania politykom informacji o tajnej i niebezpiecznej akcji Centralnego Biura Śledczego" — uzasadnił to żądanie szef PSL Jarosław Kalinowski.

LPR o budżecie

Budżet nie ma nic wspólnego z realiami — uważa Liga Polskich Rodzin. LPR będzie głosowała przeciwko dalszemu rozpatrywaniu tego projektu budżetu — zapowiedział podczas debaty budżetowej Dariusz Grabowski.

Grabowski, przemawiając w imieniu LPR, zauważył, że od kilku lat następuje systematyczny spadek udziału dochodów budżetu w produkcie krajowym brutto. Różnice z powodu spadku dochodów pokrywane są obecnie w coraz większym stopniu pożyczkami. W ten sposób powstała sytuacja, w której środowisko finansujące budżet stałe się bogaci, a obywatele i państwo ponoszą coraz większe koszty.

Nieufne społeczeństwo

Polskie społeczeństwo nie ufa państwu, nie chce się organizować, nauczyło się jednak radzić sobie w obecnej sytuacji i dbać o siebie — uważają autorzy badania "Diagnoza Społeczna 2003".

Narasta rozbieżność pomiędzy kondycją państwa a jakością życia obywateli. Spada znaczenie państwa w życiu obywateli oraz ich zaangażowanie. Blisko 2/3 ankietowanych przez CBOS Polaków uważa, że zna treść papieskiego nauczania. Jak wynika z sondażu, 50 proc. wyraża tę opinię z pewnym wahaniem, a 15 proc. jest pewnych swojej wiedzy. Prawie jedna trzecia Polaków przyznaje, że nie zna papieskiego nauczania.

Karty aktywnego poszukiwania pracy

Wydawanie kart aktywnego poszukiwania pracy, które uprawniają bezrobotnych do bezpłatnych przejazdów komunikacją miejską, rozpoczęło się wczoraj w Łodzi.

Posiadacze karty będą mogli z niej korzystać przez trzy miesiące. Karta jest ważna w dni robocze od godz. 9.00 do 15.00. Bezpłatne przejazdy w tych godzinach mają służyć uaktywnieniu się osób bezrobotnych. Na karcie jest dziesięć rubryk, w których pracodawcy będą mogli poświadczyc wizytę bezrobotnego. Podczas przejazdów tramwajami i autobusami posiadacz karty musi mieć przy sobie również dowód osobisty, który razem z kartą należy okazać kontrolerowi.

Zamach na amerykański konwój w Strefie Gazy

Nikt nie jest bezpieczny

Trzech Amerykanów zginęło wczoraj w Strefie Gazy podczas ataku na amerykański konwój dyplomatyczny. Ranny został m.in. amerykański dyplomata.

Był to pierwszy atak na amerykański konwój dyplomatyczny na terenie Autonomii Palestyńskiej od czasu, gdy we wrześniu 2000 roku rozpoczęła się intifada (powstanie palestyńskie). Nie potwierdziły się wcześniejsze informacje radi izraelskiego o czterech zabitych Amerykanach, ani że w konwoju jechał amerykański wysłannik na Bliski Wschód John Wolf, kierujący grupą, której zadaniem jest monitorowanie realizacji bliskowschodniego programu pokojowego, zwanego mapą drogową.

Wolfa nie ma w regionie

Ambasador USA w Izraelu Paul Patin powiedział, że Wolfa nie ma obecnie w tym regionie. Rzecznik ambasady, pytany przez media o za-

mach, powiedział: „Mogę potwierdzić, że są ofiary amerykańskie”, ale nie podał szczegółów. W konwoju jechali podobno agenci amerykańskiej CIA oraz personel Wolfa. Źródła izraelskie mówią o ładunku wybuchowym umieszczonym przy drodze. Wcześniej źródła palestyńskie informowały o zamachu samobójczym. Nikt nie przyznał się do tego do dokonania zamachu. Wybuch całkowicie zniszczył jeden z pojazdów z konwoju — opancerzonego srebrnego dżipa Cherokee z amerykańskimi numerami dyplomatycznymi.

Na konwój składały się dwa pojazdy policji palestyńskiej i trzy dżipy. Amerykanie zabrali zabitych i rannych z miejsca zamachu i najprawdopodobniej natychmiast zawieźli ich do Izraela.

Przy granicy palestyńsko-izraelskiej

Zamach nastąpił w odległości

Szirin Ebadi wzywa do uwolnienia więźniów politycznych

Apel noblistki

Laureatka tegorocznej pokojowej nagrody Nobla Szirin Ebadi zażądała wczoraj od władz Iranu zwolnienia wszystkich więźniów politycznych.

„Mam nadzieję, że więźniowie i (zatrzymani — PAP) dziennikarze zostaną uwolnieni jak najszybciej” — powiedziała pani Ebadi na konferencji prasowej w Iranie, pierwszej od czasu, kiedy przyznano jej Nobla.

Dziesiątki działaczy politycznych i dziennikarzy uwięziono w Iranie, zarzucając im działania przeciwko reżimowi islamskiemu.

Szirin Ebadi powróciła we wtorek do ojczystego Iranu. Przed teherańskim portem lotniczym po-

nad pięć tysięcy ludzi zebrało się, żeby ją powitać. Przyleciała z Paryża, gdzie w miniony piątek dowiedziała się o przyznaniu jej pokojowej Nobla.

Zebrany przed portem lotniczym tłum skandował: „Uwolnić więźniów politycznych” i „Wolność i sprawiedliwość”.

Dla irańskich konserwatystów Szirin Ebadi, broniąca praw człowieka i wykładowczyni Uniwersytetu Teherańskiego, jest popieranym przez Zachód wrogiem reżimu islamskiego.

Na wczorajszej konferencji noblistka oświadczyła, że nie zamierza ubiegać się o żaden urząd w Iranie obsadzany w drodze wyborów.

Trwają protesty antyprezydenckie

Krwawy projekt gazowy

Trwają nadal w wielu regionach Boliwii masowe protesty antyprezydenckie oraz starcia z siłami bezpieczeństwa. Zginęły kolejne osoby — liczba ofiar wielodniowych zamieszek doszła do 53.

Przedstawiciele rządu ponownie zaapelowali o przywrócenie spokoju społecznego, obawiając się, że tysiące górników, chłopów i bezrobotnych, ciągnących z różnych stron kraju do stolicy, mogą doprowadzić do otwartej, krwawej rewolty. Przywódcy ugrupowań lewicy i związków zawodowych twierdzą, że jedyną drogą wyjścia z kryzysu jest ustąpienie prezydenta Sancheza de Lozady, którego polityka rzekomej liberalizacji, w połączeniu z wszechobecną korupcją pogorszyła jeszcze sytuację milionów bezrobotnych i ubogich w tym najbardziej niebezpiecznym kraju Ameryki Południowej, w którym aż 60 proc. ludzi żyje za mniej niż 2 dolary dziennie.

Do wezwań działaczy związkowych i trybunów ludowych dołączają powoli również członkowie kruszącej się koalicji rządzącej. „Jeśli jedynym rozwiązaniem umożliwiającym zachowanie demokracji będzie jego rezygnacja, to nie będziemy mogli jej wykluczyć - powiedział we wtorek po spotkaniu z prezydentem przywódca Nowej Siły Republikańskiej Manfred Reyes Villa. Protesty rozpoczęły się po ogłoszeniu przez Lozadę planów sprzedaży do Stanów Zjednoczonych boliwijskiego gazu ziemnego, po cenach znacznie niższych niż płacone przez krajowych odbiorców. Dodatkowe niezadowolenie spowodował fakt, że gaz miałby być wysyłany drogą morską przez porty chilijskie, które kiedyś należały do Boliwii. Wprawdzie po fali protestów prezydent wycofał się w poniedziałek z gazowego projektu, to jednak niezadowolenie jest tak duże, iż żądania jego dymisji nie ustały.

Stronę na podstawie doniesień PAP przygotował Paweł Kobak

Żołnierze izraelscy w Strefie Gazy

Żołnierze izraelscy, wspierani przez śmigłowce, wkroczyli wczoraj do Strefy Gazy po samobójczym zamachu na konwój dyplomatyczny USA, w którym zginęły cztery osoby — poinformowały źródła palestyńskie. Izraelskie czołgi weszły do palestyńskiej miejscowości Beit Hanun i posuwają się w stronę miejsca zamachu, strzelając z broni maszynowej.

Według wojskowych źródeł izraelskich, obok jednego z czołgów uczestniczących w akcji wybuchła bomba, raniąc lekko trzech żołnierzy.

Przedstawiciele palestyńskich służb bezpieczeństwa podali, iż armia izraelska poinformowała ich, że na miejsce zamachu przybędą siły izraelskie wraz z amerykańskimi dyplomatami, by przystąpić do działań związanych z dochodzeniem.

Szirin Ebadi (po środku) powróciła we wtorek do ojczystego Iranu. Przed teherańskim portem lotniczym ponad pięć tysięcy ludzi zebrało się, żeby ją powitać. Fot. EPA-ELTA

Prodi nie odrzuca hiszpańskiego pomysłu na kompromis

Wszystko jest możliwe

Szef Komisji Europejskiej Romano Prodi określił wczoraj stanowisko Hiszpanii i Polski w sprawie trybu głosowania w Radzie UE jako „twardą linię”, ale nie odrzucił nieformalnego hiszpańskiego pomysłu na kompromis.

„Lepszy wróbel w garści niż kanarek na dachu” — powiedział Prodi na konferencji wczoraj, w przeddzień szczytu UE w Brukseli i drugiej debaty przywódców obecnych i przyszłych państw członkowskich na temat unijnej konstytucji. Przewodniczący Ko-

misji Europejskiej zastrzegł, że woli zaproponowany przez Konwent Europejski system, w którym do podjęcia decyzji przez Radę UE potrzeba zwykłej większości państw zamieszkałych przez trzy piąte (60 proc.) unijnej ludności. Ale nie odrzucił pomysłu, żeby podnieść próg ludności do dwóch trzecich (66,7 proc.).

Dziennik „El Pais” napisał we wtorek, że rząd hiszpański rozważa takie kompromisowe rozwiązanie, dające Hiszpanii i Polsce nieco większe możliwości blokowania decyzji niż 60 proc.

W Tokio zatrzęsła się ziemia

Obeszło się bez ofiar

Trzęsienie ziemi o sile pięciu stopni w otwartej skali Richtera nawiedziło w środę rano stolicę Japonii.

Mimo dość dużej siły, wstrząsy nie spowodowały ofiar w ludziach, większych zniszczeń, ani też powsta-

nia wysokiej fali morskiej — tsunami. Epicentrum trzęsienia znajdowało się w zatoce na wschód od Tokio, około 30 kilometrów od japońskiej stolicy. Z powodu uszkodzenia pasów startowych na tokijskim lotnisku odwołano część lotów.

Skandaliczny nielegalny imigrant przerwał ekscentryczną akcję głodową „z powodu niewygód”

Zaszył usta

Uznany za niebezpiecznego dla państwa i umieszczony w Centrum Rejestracji Obcokrajowców (CRO) w Podbrodziu Azerbejdżanin Ibrahim Gulijew obciął żyłkę, którą miał zaszyte usta i zakończył trwającą tydzień akcję głodową.

Jak powiedział tymczasowy kierownik CRO Jonas Platūkis, Azerbejdżanin przerwał swą akcję w niedzielę, powiadając, że „bardzo niewygodnie jest żyć z zaszytymi ustami”.

Platūkis powiedział, że „nielegalny imigrant obecnie uspokoił się, nie zgłasza żadnych pretensji, nie

odmawia spożywania podawanego w centrum jedzenia”. Gulijew zaszył usta 3 października, jednakże mógł jeść i mówić, bowiem wędkarską żyłką szpecił tylko kąciki ust. Nielegalny imigrant powiadomił administrację CRO, że rozpoczyna akcję głodową i żąda wypuszczenia na wolność. Wielokrotnie deportowany z Litwy Gulijew jest niezadowolony z orzeczenia sądu w sprawie zastrzeżenia warunków nadzoru w centrum i ciągle organizuje różne akcje. Przed dwoma miesiącami namówił on grupę nielegalnych imigrantów z Indii, aby prosili o azyl na Litwie, a po uzyskaniu statusu ubiegającego się o azyl i prawa do opuszczenia

w ciągu 72 godzin centrum, do ucieczki. Funkcjonariusze ustalili, że za ten plan Hindusi zapłacili Gulijewowi duże sumy. Jednakże nielegalnych migrantów, którzy uciekli z CRO, po kilku dniach ujeli polscy pogranicznicy. Na Litwę uchodźcy nie zostali odesłani.

Sam Azerbejdżanin twierdził, że nie zamierza opuścić Litwy i chce mieszkać tu z żoną i dziećmi.

Jednakże w związku z tym, że wcześniej sąd uznał Gulijewa za osobę niebezpieczną dla państwa i zakłócającą porządek publiczny, odmówiono mu przyznania azylu na Litwie. To orzeczenie Gulijew zaskarżył w Najwyższym Sądzie

Administracyjnym, jednakże nie rozpoczął jeszcze rozpatrywania tej sprawy. W Centrum Rejestracji Obcokrajowców w Podbrodziu na podstawie orzeczenia sądu czasowo umieszcza się obcokrajowców, którzy nielegalnie przybyli na Litwę lub naruszyli reżim imigracyjny. Na mocy postanowienia Departamentu Migracji, w CRO umieszczani są również obcokrajowcy, którzy proszą o przyznanie statusu uchodźcy na Litwie. Obecnie w CRO mieszka 86 obcokrajowców, nielegalnie przybyłych na Litwę, większość z nich stanowią obywatele Rosji, Pakistanu, Afganistanu i Indii.

Wpadka cmentarnego wandalą

Zbezczcił 55 grobów

Policja, prowadząca dochodzenie w sprawie zbezczeszczenia grobów na kłajpedzkich cmentarzach, zatrzymała młodego człowieka, który przyznał się do zarzucanych mu czynów.

18-letni Artūras Birgiolas, student szkoły morskiej, przyznał się, że wraz z przyjacielem Eldarem 19 sierpnia „weselił” się na joniskim cmentarzu Kłajpedy. Wynik „zabawy” młodych ludzi — 55 zbezczeszczonej grobów.

Birgiolas, pytany o motyw swego czynu, powiedział, że tamtego dnia mocno przedawkował alkoholu i podjudzany przez kolegę zaczął przewracać pomniki. Najpierw w pomniki walono nogami, a następnie wrzucano je do rzeki.

Skruszony wandal, przywiezio-

ny we wtorek na cmentarz na wizję lokalną, pokazał, w jaki sposób dokonano przestępstwa. Chłopak na dwie doby został zamknięty w areszcie. Jego kolega obecnie ukrywa się za granicą.

Przesłuchani przez policję szkolni koledzy Artūrasa Birgiolasa powiedzieli, że ten prawdopodobnie należy do działającej w Kłajpedzie grupy satanistów „Juodoji unija” (Czarna unia — red.). Sam zatrzymany kategorycznie wypiera się przynależności do satanistów. Za zbezczeszczenie mogił i zniszczenie pomników kodeks karny przewiduje pozbawienie wolności na okres do 1 roku, ale za rozniecanie religijnych, narodowościowych waśni do więzienia można trafić nawet na 3 lata.

Koleje Litewskie wołają o pomoc w walce z chuliganami

Nie dopuścić do tragedii

Nadal nie ustają ataki chuliganów na pociągi. Administracja AB „Lietuvos geležinkeliai” (Koleje Litewskie — red.) również w tym tygodniu zwróciła się z apelem do ludności i policji o włączenie się do walki z chuliganami.

W tym tygodniu doszło do rekordowej liczby napadów chuliganów na pociągi pasażerskie. Zannotowano już 50 takich wypadków. Chuligani rzucają kamieniami w szyby pociągów, tarasują tory kolejowe. Na setki liczy się wypadki, gdy niszczone jest sprzęt kolejowy, biją się semafony, transformatory elektryczne, wydziera się kable biegnące obok torów kolejowych. „Lietuvos geležinkeliai” uprzedza, że podobne działania są wyjątkowo niebezpieczne dla życia i zdrowia pasażerów.

Administracja litewskich kolei wzywa do niedopuszczenia do tragedii. W wypadku zauważenia

łamania porządku publicznego na kolei AB „Lietuvos geležinkeliai” prosi o niezwłoczne powiadomienie policji (telefony — 112 lub 02) lub wykonanie telefonu do służby bezpieczeństwa AB „Lietuvos geležinkeliai” (8 - 5 269 26 68). Za wartościową informację kolejarze gwarantują wynagrodzenie pieniężne.

— To musi być naprawdę wartościowa informacja, która pomogłaby nam zidentyfikować osobników, którzy rzucają kamieniami w pociągi i tarasują tory lub zapobiegłaby podobnym incydentom. Jak na razie konkretnie nie mogą powiedzieć jaka będzie wysokość premii. Jej wysokość obliczają nasi księgowi. Ale na pewno gwarantujemy, że kolej „nie pozostanie dłużna” przed informatorami — powiedział „Kurierowi” Algimantas Stasiukaitis szef służby bezpieczeństwa AB „Lietuvos geležinkeliai”.

Robert Mickiewicz

Na pograniczu z Rosją

Nowa strażnica

Koszt budowy strażnicy 2,7 mln. Lt.

Fot. ELTA

Wczoraj w rejonie szacowanym nastąpiło otwarcie nowej strażnicy Kudirkos Naumiestis jednostki Służby Ochrony Granicy Państwowej (SOGP) w Pagėgiai. Jest to już piąta strażnica, zbudowana za środki programu PHARE i Państwa Litewskiego.

W ceremonii otwarcia uczestniczyli prezydent Rolandas Paksas, kierownicy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, komendant SOGP generał Algimantas Songaila i inni goście.

Nowa strażnica Kudirkos Naumiestis, zapewniająca ochronę 31,5-kilometrowego odcinka granicy z rosyjskim obwodem kaliningradzkim, powstała w miejscu, dogodnym pod względem strategicznym dla działalności pograniczników, w odległości kilkuset metrów od granicy litewsko-rosyjskiej.

Spodziewane jest, że nowa strażnica przyczyni się do ochrony przydzielonego jej odcinka granicy zgodnie z wymaganiami Unii Europejskiej. Koszt budowy strażnicy wyniósł 2,7 mln Lt. 1,88 mln Lt na budowę przydzielono zgodnie z programem PHARE Unii Europejskiej, pozostała suma pochodzi z budżetu Litwy.

Jak podkreślają przedstawiciele Wydziału Informacji i Analizy SOGP, nowa strażnica jednostki w Pagėgiai odpowiada najwyższym wymaganiom, stawianym wobec takich obiektów ochrony granicy państwowej.

W ekstremalnych przypadkach nowy obiekt o ogólnej powierzchni 1116,6 metrów kw. z dwupiętrową

wieżą obserwacyjną może funkcjonować zupełnie autonomicznie. Wyposażony jest w generator elektryczny, autonomiczne źródło ujęcia wody, nowoczesne urządzenia oczyszczające. Pogranicznikom stworzono tu odpowiednie warunki do służby i wypoczynku.

Przy nowej strażnicy granicznej urządzono lądowisko dla śmigłowców ze strefą ochronną. Jest tu również parking samochodowy oraz place przeglądowe, lądowania broni i boisko sportowe, zbiorniki przeciwpożarowe, odwiert artezyjski, plac uroczystości, oczyszczalnia ścieków, stacja transformatorowa.

Przy granicy z Białorusią działają już nowe strażnice w Twerczu, Hoduciszkach, Purwenach i in., obecnie buduje się strażnicę w Podworańcach w rejonie wileńskim.

Pogranicznikom stworzono odpowiednie warunki służby i wypoczynku

Fot. ELTA

Kryminały

Zatruf nastolatkę

32-letni T. V., opiekujący się swoim małoletnim synem, przebywającym w szpitalu uniwersyteckim w Santoryszkach upoił alkoholem leżącą się w tym samym szpitalu 17-letnią dziewczynę. Jak poinformowała policja, nastolatkę po obcowaniu z mężczyzną przeniesiono z wydziału chirurgicznego na salę intensywnej terapii. T. V. w związku z tym wypadkiem został przesłuchany na policji.

Okradziono „Statek Piracki”

Podczas zamkniętego przyjęcia w jednej ze stołecznych pizzerii złodziej z gabinetu administratora skradł prawie 25 000 Lt. Jak informuje policja, w kawiarni „Piratų laivas” (Statek Piracki) zabawiali się sami pracownicy lokalu. Po zakończeniu prywatki, w której brało udział około 30 osób administrator zauważył, że z jego biura znikło 24 846 Lt. Policja zamierza przesłuchać wszystkich uczestników zabawy.

Litewscy fałszerze we Francji

W ręce francuskiej policji wpadła duża międzynarodowa grupa fałszerzy wspólnej waluty europejskiej — euro. Wśród zatrzymanych byli również obywatele Republiki Litewskiej, których podejrzewa się o handel fałszywymi pieniędzmi. Francuzi podejrzewają, że centrum zajmujące się podrobieniem euro znajduje się na Litwie. Produkcja fałszerzy przez Polskę i Niemcy była szmuglowana do Francji. Władze we Francji apelują do swoich obywateli, by szczególnie uważali na banknoty o nominale 100 euro.

Obrabowano mieszkanie i samochód

Złodziej, który włamał się do mieszkania pewnego wilnianina, nie tylko okradł samo mieszkanie, ale i stojący w podwórku jego samochód. Kradzieży dokonano na stołecznej ulicy Vaduvos. Jak opowiedziała policji ofiara kradzieży, z mieszkania znikły zarówno sprzęty domowe, jak i kluczyki od samochodu „Audi 80”, którymi posłużył się złodziej, by skraść magnetofon. Straty materialne oszacowano na 2 500 Lt.

Z dubeltówką za granicę

Wybierając się na Litwę własnym „Volvo” pewien 44-letni mieszkaniec obwodu kaliningradzkiego wziął ze sobą dubeltówkę. Prawdopodobnie w ten sposób mężczyzna próbował ochronić 32 000 USD, które również przewoził ze sobą. Nie zadeklarowane broń i walutę znaleziono w bagażniku samochodu. Na swe usprawiedliwienie się Rosjanin powiedział, że zapomniał je wybrać z bagażnika.

Pod numerem telefonu 8-800 20808 można nieodpłatnie, anonimowo o dowolnej porze informować policję o ludziach, wydarzeniach bądź przestępstwach, związanych z nielegalnym handlem narkotykami.

Polskie szkoły i przedszkola – wysłuchane przez władze

Spotkanie dojrzewało dawno

W Szkole Podstawowej na Lipówce odbyło się we wtorek robocze spotkanie mera Artūrasa Zuokasa oraz władz oświatowych z kierownictwem polskich szkół i przedszkoli m. Wilna. Jak już informowaliśmy, głównym tematem rozmowy była kwestia optymalizacji polskich placówek oświatowych w kontekście budżetu samorządu m. Wilna na przyszły rok.

Dyrektorka szkoły na Lipówce Helena Gasperska, jedna z organizatorek spotkania, wspólnie z Zofią Matarewicz, kierowniczką szkoły-przedszkola „Wilia”, przedstawiła gości, wśród których oprócz mera byli m. in.: Algimantas Šventickas, dyrektor Departamentu Szkolnictwa Ministerstwa Oświaty oraz specjalistki z tego ministerstwa, kuratorki szkół oraz instytucji przed-szkolnych Danguolė Sabienė, Gražina Šeibokienė i Danutė Kolešnikowa. Wydział oświaty m. Wilna reprezentował jego kierownik Julius Skestenis. W spotkaniu wzięli również udział: radny stołecznego samorządu Tadeusz Filipowicz, przewodniczący Komitetu ds. Rozwoju Samorządów, Porządku Publicznego i Kontaktów ze Społeczeństwem oraz Zdzisław Tryk, działacz partii Związku Liberałów-Centrystów. Przybyli na spotkanie wszyscy dyrektorzy polskich szkół miasta oraz kierowniczki polskich przedszkoli lub tych, w których znajdują się grupy polskie. Ogółem 38 osób.

Po raz pierwszy, ale nie ostatni

Artūras Zuokas w słowie wstępnym podkreślił, że jest to pierwsze takie robocze spotkanie, ale na pewno nie ostatnie. — Obcowanie z placówkami, w których są wychowywani uczniowie polskojęzyczni jest w planach władz miasta — podkreślił mer i nawołał ich kierowników do bliższej współpracy z samorządem. Mer z satysfakcją odnoto-

Mer energicznie nawoływał kierownictwo polskich placówek oświatowych Wilna do współpracy Fot. Marian Paluszkiwicz

wał, że dzięki pomocy Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” trwa renowacja w ośmiu stołecznych polskojęzycznych placówkach oświatowych. Samorząd dołożył do tej bardzo poważnej inwestycji tylko 700 tys. litów, resztę kosztów ponosi „Wspólnota Polska”. Remonty trwają i mają być zakończone do 11 listopada br. Jeśli chodzi o wydatki i zadłużenia szkół (nie tylko polskich) za prąd i ogrzewanie, a są to horrendalne sumy, mer powiedział, że są one powoli pokrywane, jednocześnie wyraził pogląd, że nie wolno mówić tylko o oszczędzaniu, gdy chodzi o zdrowie dzieci. Ciekawostką dla wielu pracowników oświaty była informacja o tym, że rozważa się możliwość skrócenia czasu przerw między lekcjami, podobnie jak w szkołach większości krajów Europy Zachodniej. Jedynie pauza na obiad będzie dłuższa.

— Szkoła ma wkrótce stać się tym miejscem, gdzie dziecko będzie spędzało jak najwięcej czasu poza lekcjami, nawet razem z rodzicami — stwierdził. Jego zdaniem nie na-

leży szkolnych auli sportowych wynajmować dla żadnych klientów, powinni o każdym czasie jak najwięcej korzystać z nich uczniowie.

Na zakończenie mer samorządu stołecznego nawołał dyrektorów do wykazania własnych inicjatyw. Bo samo tylko ubieganie się przed władzami miasta o pieniądze to, jego zdaniem, zbyt mało, kierownicy muszą mieć pomysły i umieć je realizować. Do tego tylko chciałoby się dodać swoje dziennikarskie trzy grosze, że dyrektorzy szkół, och jak od dawna główkują nad niejednym problemem, jak chociażby remontem. Życie dowodzi, że potrafią je rozstrzygać.

Będą etaty, nie zaś godziny lekcyjne

Dyrektor Šventickas zapowiedział, że już wkrótce zostaną wypracowane priorytety co do tego, które szkoły i w jakiej kolejności będą odnawiane. Komisja fachowców już wkrótce odwiedzi wszystkie szkoły i przedszkola. Jej wywoły stana się

podstawą do rozpoczęcia remontów. ZaciekaWiła zgromadzonych informacja o planowanym przekształceniu obecnego Domu Nauczyciela w Ośrodek Kultury i Oświaty, w którym pedagodzy będą doskonalić swoją wiedzę i metodykę nauczania. Cała najnowsza informacja oświatowa będzie dostępna w tym ośrodku.

Zarówno Skestenis, jak też pracownicy ministerstwa mówiły o planowanym w przyszłym roku szkolnym wprowadzeniu etatów nauczycieli. Koniec z godzinami lekcyjnymi! Nie one decydować będą o wielkości zarobku pedagoga. Być może ustanie rywalizacja między nauczycielami o godziny. Zostaną wprowadzone etaty. Nauczyciel podobnie jak urzędnik będzie w szkole pełny roboczy dzień: sprawdzi zeszyty, przygotuje się do jutrzejszych lekcji, wykona inne pilne zadania i pójdzie do domu bez żadnych „prac domowych”.

— Ale jak będzie z opłatą? — popytały się pytania.

Okazuje się, że w budżecie pań-

stwowym na rok 2004, jak też budżecie miasta, są przewidziane znacznie większe niż w latach ubiegłych sumy na oświatę. Mocno zostaną zwiększone dotacje na koszty zadowolenia zmieszany z niedowierzaniem dał się słyszeć w sali na tę wiadomość. Również opłaty pedagogów szkół, a już szczególnie przedszkoli, zgodnie z informacją gości, wyrosną namacalnie.

Podobno w szkołach wystarczy środków nawet na opłatę ochroniarzy, których na modłę zachodnią kierownictwo szkół zatrudni, aby usuwali z terenu szkoły i nawet okolic podejrzanych osobników, handlarzy narkotykami itp.

Zachować grupy przedłużonego dnia

Zofia Matarewicz, kierowniczka szkoły-przedszkola „Wilia” oraz inne kierowniczki, korzystając z obecności przedstawicieli samorządu, w gestii którego znajdują się placówki przedszkolne, poruszyły sprawę przedłużonego dnia w klasach początkowych. Władze zapewniając o dodatkach do finansowania szkół jednocześnie zdecydowały po Nowym Roku zlikwidować wydatki na opłatę wychowawców-opiekunów uczniów klas 1-4. Czyli pracujący rodzice musieliby sami zapłacić 120 litów za przebywanie ich dzieci w przedszkolach po południu. A przecież już płacą prawie 100 Lt za ich wyżywienie.

Pani Zofia jako przewodnicząca Stowarzyszenia Placówek Przeszkolnych m. Wilna poinformowała redakcję, że trwają rozmowy z wydziałem oświaty w sprawie zachowania przedłużonego dnia.

W sumie wszyscy zgodnie stwierdzili, że spotkanie było potrzebne i wyrazili podziękowanie Helenie Gasperskiej za udostępnienie lokum i ładny uczniowski koncert powitalny.

Jadwiga Podmostko

Chrzest u Szymona Konarskiego

Teraz już „swoi”

W Wilnie, przy ul. Statybininkę, nieopodal Domu Kultury Polskiej mieści się szkoła polska im. Szymona Konarskiego. Normalna. Ale tylko nie tego poniedziałku, 29 września, kiedy odbył się tu zorganizowany przez szkolny samorząd uczniowski chrzest nowo przybyłych dziecięto-, dziesięto- i jedenastoklasistów.

Na początku nowicjusze byli obezwładnieni poprzez związanie i nałożenie na ich głowy worków celofanowych. Wkrótce po tym na ich czołach pojawiły się inicjały patrona szkoły — SK, zostali oni ucztostowani cebulą i napojem, którego składników, z przyczyn etycznych, nie można tu wymienić, jak też posypani mąką. Następnie nowi uczniowie powędrowali na kolanach prawie przez całe piętro do popiersia Szymona Konarskiego, gdzie przyjęli „komunię” w postaci

niezbyt smacznych cukiereczków. Ceremonię zakończono odczytaniem przysięgi, przerywanej licznymi ukłonami do popiersia Konarskiego, wręczeniem świadectw o przyjęciu chrztu i ucałowaniem patrona. Wszyscy nowo ochrzczeni stali na kolanach i cierpliwie czekali na usłyszenie swoich nazwisk. Przy odbiorze certyfikatu każdy był nagrodzony oklaskami za wytrwałość. Mniej lub więcej szczęśliwi uczestnicy chrztu mają teraz świadomość, że już są nie „nowi” lecz „swoi”.

Mimo wielkich obaw organizatorów, do końca imprezy dotrwali prawie wszyscy.

Po drobnych porządkach samorząd uczniowski szkoły im. Konarskiego zebrał pochwały od administracji i szybko skierował swoje myśli w stronę następnego projektu.

Sebastian Okińczyc
ucz. 11a klasy, członek SU szkoły

Ceremonię chrztu zakończono odczytaniem przysięgi, przerywanej licznymi ukłonami do popiersia Konarskiego Fot. archiwum

Drugie Forum w DKP

Omówić i pokazać

Jutro w Domu Kultury Polskiej w Wilnie rozpoczyna się Drugie Forum Stowarzyszenia Nauczycieli Szkół Polskich „Macierz Szkolna”, na które zgromadzą się kierownictwo i pedagodzy szkół polskich, aby omówić najbardziej aktualne kwestie nauczania i wychowania uczniów.

Przed otwarciem tego, drugiego z kolei, forum odbędzie się wystawa — prezentacja szkół. Następnie delegaci forum spodzielią się na grupy, aby odbyć warsztaty tematyczne.

Między innymi zostanie poruszone zagadnienie motywacji uczenia się i aprobowania zajęć szkolnych przez dzieci.

Pierwsze Forum Stowarzyszenia Nauczycieli Szkół Polskich „Macierz Szkolna” miało miejsce w roku ubiegłym, tak samo — w Domu Kultury Polskiej w Wilnie.

J. P.

25 lat URBI ET ORBI

Dobry Pasterz i zwykły człowiek

(Dokończenie ze str. 1)

Przedstawicielstwo to oznaczało poparcie Kościoła Katolickiego dla Litwy w okresie powrotu jej do rodziny narodów Europy. Prezydent Paksas pisze w pozdrowieniu, że miło wspomina spotkanie na początku października z Jego Świątobliwością papieżem Janem Pawłem II w Watykanie. Przywódca państwa wyraził nadzieję, że również nadal będzie rozwijana oraz umacniana pomyślna współpraca Litwy i Stolicy Apostolskiej. Prezydent zapewnił, że Litwa będzie obrońcą i kontynuatorką pielęgnowanych przez papieża ludzkich wartości.

Pozdrowił Aleksij II

Patriarcha Moskwy i Wszechrusi Aleksij II złożył Janowi Pawłowi II, z okazji 25-lecia pontyfikatu, życzenia "duchowej i fizycznej siły oraz wielu lat życia". "Wasza Świątobliwość znany jest całemu światu jako pełen poświęcenia chrześcijanin, pasterz, biskup, zwierzchnik największego Kościoła chrześcijańskiego na świecie" — napisał Aleksij II w poślanii. "Modłę się, aby Wszechmocny Pan umocnił Waszą Świątobliwość w jego służbie i rozciągnął swą łaskę na wszystkie dzieci waszego Kościoła" — dodał patriarcha.

Brzeziński i Jaruzelski o papieżu

"Papież Jan Paweł II stał się pierwszą w historii ludzkości postacią religijną o zasięgu światowym" i "w sposób wyjątkowy wpłynął na świat, przede wszystkim dlatego, że go uduchowił" — powiedział PAP w 25-lecie pontyfikatu Jana Pawła II amerykański politolog Zbigniew Brzeziński.

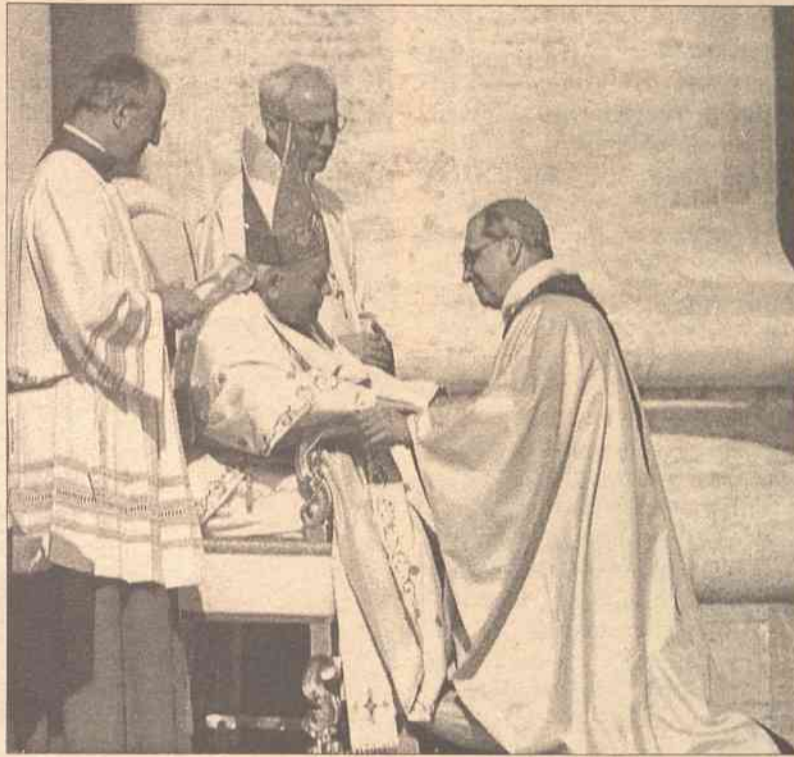
Brzeziński podkreślił, że za pontyfikatu Jana Pawła II "nastąpiło wzmocnienie spójności Kościoła, który na początku jego "kadencji" był właściwie w stanie rozkładu".

"Również ze względu na osobowość — w nim się czuje człowieka nie tylko gorącej wiary, lecz także człowieka, który potrafi o tej wierze myśleć w sposób niezwykle przejrzysty i pociągający" — podkreślił Brzeziński.

Komunistyczny reżim w Polsce już od nominowania Karola Wojtyły na arcybiskupa Krakowa niewłaściwie oceniał jego polityczne zdolności, powiedział były przywódca PRL, generał Wojciech Jaruzelski, w wywiadzie dla włoskiej telewizji katolickiej "Sat 2000". Jaruzelski przyznał, że nigdy osobiście nie uważał papieża za wroga, lecz raczej za przeciwnika. Na pytanie o zwycięzców i pokonanych były przywódca PRL odpowiedział, że zwycięzcami okazali się Polska i Europa.

18 maja 1920 roku w Wadowicach...

Podobno, gdy w Wadowicach Emilia Wojtyłowa rodziła syna Karola, z pobliskiego kościoła rozlegał się śpiew Litanii Loretańskiej i pieśni maryjnych. Było to 18 maja 1920 roku.

28 lutego 2001 roku insygnia kardynalskie z rąk papieża Jana Pawła II otrzymał Audrys Juozas Bačkis
Fot. EPA-ELTA

Wojtyłowie przenieśli się z Krakowa do Wadowic w 1918 roku, żyli bardzo skromnie i mieszkali w kamienicy przy ul. Kościelnej 7. Mieli tam mieszkanie bez wygod: dwa pokoje i kuchnię. Pełno w nim było literatury religijnej i zdjęć rodzinnych, w tym ojca Karola w mundurze legionisty. Dziś mieści się tam muzeum Jana Pawła II, gdzie wiszą te same obrazy i fotografie z lat dziecińczych.

Karol nie miał jeszcze 9 lat, gdy nagle zmarła matka. Tuż po pogrzebie Karol Wojtyła (ojciec) wraz z synami Edmundem i Karolem udali się do Kalwarii Zebrzydowskiej, gdzie wskazując na wizerunek Matki Bożej powiedział do dzieci: „Ona teraz będzie waszą Matką”. Odtąd syn Karol często udawał się tam na pielgrzymkę i Jej powierzał wszystkie swoje radości i smutki. O ojcu papieża mówi się, że był człowiekiem małym i surowym oraz niezwykle wiernym zasadom religijnym.

„Nieraz zdarzało mi się budzić w nocy i wówczas zastawałem ojca rozmodlonego na kolanach. To właśnie ten przykład był moim pierwszym domowym seminarium” — napisał potem w swojej książce „Dar i tajemnica” Jan Paweł II.

Droga do kapłaństwa

25 maja 1929 roku w kościele parafialnym w Wadowicach Karol Wojtyła przyjął Pierwszą Komunię św. W 1938 roku celująco zdał maturę i rozpoczął studia polonistyczne na Uniwersytecie Jagiellońskim. Do nauki nie musiał dużo się przykładać, bo był zdolnym prymusem. Wśród rówieśników — zawsze koleżeński i z poczuciem humoru, chętny pomóc innym. W trakcie studiów interesował się literaturą, teatrem. Tu też zastała go wojna. Aby uniknąć wywózki do Niemiec, młody Karol zatrudnił się do pracy w kamieniołomach. 18 lutego 1941 roku zmarł ojciec. Wkrótce potem wspólnie z kolegą założyli Teatr Rapsodyczny, w którym Karol był jednym z najbardziej uzdolnionych aktorów.

W 1943 roku Wojtyła zostawił teatr i wstąpił do tajnego seminarium w diecezji krakowskiej, jednocześnie pracując w kamieniołomach. 1 listopada 1946 roku otrzymał święcenia kapłańskie, Mszę prymicyjną odprawił na Wawelu, a wkrótce po tym wyjechał na studia do Rzymu. W Rzymie, jakby przewidując swój przyszły awans, w sposób szczególny przykładał się do nauki języków obcych i to tych nawet mniej znanych i niepopularnych.

„Habemus papa”

Gdy 16 października 1978 roku kilka minut po godzinie 17.00 w Watykanie po długich obradach konklawe ukazał się z komina biały dym i padło sakramentalne „Habemus papa”, wszyscy na Placu św. Piotra zamarli. Jeszcze większa konsternacja, wręcz rozczarowanie było, kiedy ogłoszono, że jest nim Polak Karol Wojtyła. Od 1522 roku po raz pierwszy biskupem Rzymu został nie Włoch. Ale gdy przemówił po włosku słowami: „Najdrożsi Bracia i Siostry”, posypały się oklaski i owacje.

Był to jeszcze okres komuny i pamiętam, jak po południu polskie radio jednorazowo podało skromną wiadomość o wyborze papieża, dalej była absolutna cisza. Myślałam, że to może pomyłka albo niezbyt zręczna kaczka dziennikarska. I w tym to właśnie momencie zadzwonił telefon z Warszawy, a w słuchawce rozległ się głos znajomej mi siostry zakonnej, która wołała: „Słuchaj, mój kochany Karol został papieżem”.

Przyznam, że początkowo niczego nie rozumiałam, aż wreszcie mi wyjaśniła, że wraz z Wojtyłą robiła studia podyplomowe i dobrze go zna osobiście, że to wspaniały człowiek i kolega.

Długi pontyfikat

Pontyfikat Jana Pawła II jest szóstym pod względem długości w historii papiestwa. Obecnie Jan Paweł

II przewodzi dłużej Kościołowi katolickiemu niż Pius VII, którego pontyfikat trwał 23 lata i 5 miesięcy, niż Hadrian, który był papieżem 23 lata i 11 miesięcy. Pius VI rządził 24 lata i 6 miesięcy, Leon XIII „paś swoje owce” 25 lat i 5 miesięcy, Apostoł Piotr — 30 lat. Najdłuższy dotąd pontyfikat był Piusa IX, który trwał 31 lat i 7 miesięcy.

Jeśli pod względem długości pontyfikatu nasz papież może ma kilku konkurentów, to pod względem odbytych pielgrzymek dotąd chyba nikt mu nie dorównał.

Statystycy obliczyli, że papieskie pielgrzymki w ciągu jego pontyfikatu z grubsza odpowiadają blisko 30 okrążeniom Ziemi, lub pokonaniu trzykrotnej odległości od Ziemi do Księżyca. Przemierzając świat odwiedził ponad 135 narodów i wygłosił ponad 2500 przemówień i homilii. Do tego należy jeszcze dodać około 150 podróży na terenie Włoch. W sumie w ciągu 25 lat pontyfikatu papież ponad 3 lata spędził poza Watykanem.

Zwykły dzień papieski

O rozkładzie dnia Jana Pawła II, tempie pracy i efektywnym wykorzystaniu każdej chwili krążą legendy. Większość z nich... to prawda. Pomimo że przebyte choroby i trudy podeszłego wieku coraz częściej dają o sobie znać, harmonogram zajęć Ojca św. tylko czasem ulega rozluźnieniu.

Najbardziej typowym elementem porannego krajobrazu Placu św. Piotra jest światło w dwóch oknach. Do niedawna zapalało się ono o 5.30. Obecnie nieco później. Są to okna sypialni Jana Pawła II.

Po porannej toalecie papież udaje się do prywatnej kaplicy. Jutrznia i modlitwy, w których uczestniczą też jego domownicy, prowadzą wszystkich obecnych do codziennej Eucharystii, która rozpoczyna się około 7.30. Prywatna kaplica nieopodal papieskich apartamentów jest prywatna tylko z nazwy. We Mszy św. zazwyczaj uczestniczy 20-30 osób. Są to najczęściej naukowcy, rodziny z dziećmi, dziennikarze, politycy, mieszkańcy Rzymu i pielgrzymi. Po nabożeństwie Jan Paweł II na krótko spotyka się z uczestnikami nabożeństwa, robi uroczyste zdjęcie. Niektórzy goście są zapraszani na śniadanie z papieżem, podczas którego często rozmawiają na aktualne tematy.

Około 9.30 Ojciec Święty udaje się do swojego gabinetu. Pracę rozpoczyna od czytania prasy z różnych krajów. Następnie czyta przygotowane do podpisania dokumenty, a podpisuje je zwykle piórem z czarnym atramentem. Wyjątkiem są akty papieskie i encykliki, które podpisuje atramentem złotego koloru. Po śniadaniu papież także zajmuje się opracowaniem nowych dokumentów, które pisze ręcznie i po polsku, a które potem są tłumaczone.

W ciągu dnia papież udziela kilkuset audiencji prywatnych. Z powodu przedłużających się rozmów obiad często się przesuwa i zamiast

o 13 bywa o 15. W Watykanie się mówi, że z Ojcem Świętym dwóch rzeczy nigdy nie wiadomo: kiedy i z kim zje obiad. Po obiedzie następuje 20-minutowy „odpoczynek”, podczas którego papież zwykle odmawia różaniec. Resztę dnia spędza również na intensywnej pracy. Kolać w Watykanie jest o godzinie 19.30. Tego posiłku papież również nie spożywa sam. Potem tradycyjnie ogląda Wiadomości. Następnie są wieczorne modlitwy. Światło w sypialni papieża zwykle gaśnie tuż przed północą.

Elementy stroju

Pektoral — ozdobny krzyż, wykonany najczęściej ze złota, zawieszony i przypięty na szyi. Czasami znajdują się w nim relikwie. Taki krzyż jest noszony przez papieża, biskupów, kardynałów i opatów od XII wieku.

Pierścień — oznacza więź biskupa z kierowanym przez niego Kościołem. W przypadku papieża oznacza jego więź z Kościołem powszechnym. Jest na nim wygrawerowany herb Ojca Świętego. Dla każdego papieża jest odlewany nowy pierścień ze złota uzyskanego ze stopienia pierścienia poprzedniego następcy św. Piotra.

Pastorał — długa laska zakrzywiona u góry, oznaczająca pasterską władzę (używana także przez biskupów). Jan Paweł II używa pastorału w kształcie krzyża wykonanego ze srebra.

Paliusz — wąski biały pas z sześcioma czarnymi krzyżami, nakładany na ramiona i piersi podczas celebrowania przez papieża Mszy św. Jest wykonany z wełny owiec, poświęconych przez papieża z okazji wspomnienia św. Agnieszki. Zajmują się tym siostry z rzymskiego klasztoru pw. św. Agnieszki. Takiego pasa używają także kardynałowie.

Ulubione dania

Kuchnia papieska jest kuchnią polską i zatrudnieni są w niej w większości polscy kucharze, którzy najczęściej przygotowują mu tradycyjne polskie potrawy. Jeśli chodzi o jedzenie, to Jan Paweł II lubi dania najprostsze. Jak podawała prasa watykańska, uwielbia świeże ziemniaki z kwaśnym mlekiem, litewski chłodnik, zwykłą jajecznicę na boczku, kwaśnicę — góralską zupę. Często jedząc np. świeże ziemniaki z kwaśnym mlekiem wprost się zachwyca nimi i potrafi powiedzieć: „Tak wspaniałej potrawy jeszcze chyba nigdy nie jadłem”. Papież bardzo często potrafi zachwycać się zwykłymi potrawami. W pierwszych latach pontyfikatu papieżowi zawsze dostarczano polskie piwo żywieckie i polski chleb, lubi także białe wino, które zwykle pije z wodą. Ostatnio ponoć już się przyzwyczaił do włoskich makaronów i picy.

Jako ciekawostkę dodajmy, że papieżowi buty i nawet kapcie zawsze szyje prywatny szewc z małego podhalańskiego miasteczka.

Julitta Tryk

Flesz

„Proteza” sterowana
mózgiem małpy

Naukowcy z Duke University w Durham (stan Północna Karolina) przeprowadzili eksperyment, w ramach którego małpa sterowała ramieniem robota za pomocą sygnałów z mózgu. Biorąc udział w badaniach makaki były w stanie poruszać mechaniczną ręką z precyzją dorównującą ich naturalnym kończynom. Naukowcy chcą w ten sposób dowiedzieć, że jedynie monitorowanie wielu części mózgu jednocześnie jest w stanie zapewnić odpowiednie sterowanie urządzeniami, takimi jak protezy.

Prowadzący badania Miguel Nicolelis ma zamiar wykorzystać uzyskane wyniki do budowy przyszłych generacji protez oraz aparatury dla sparaliżowanych osób.

Telefony z Windows

Firma Voq jest autorem telefonu komórkowego z systemem operacyjnym Microsoftu. Ciekawostką komórki Voq Professional Phone jest wbudowanie w nią niewielkiej klawiatury QWERTY. Ponadto urządzenie jest zgodne ze standardami GSM i GPRS, ma 200-MHz procesor X-Scale, 48 MB pamięci flash, 32 MB RAM-u, wyświetlacz pracujący w rozdzielczości 220x176 pikseli, a także gniazdo dla kart pamięci SD/MMC. Produkt będzie dostępny w pierwszej połowie 2004 roku.

Notebook z trójwymiarowym monitorem

Sharp zaprezentował nowy model notebooka, w którym umieszczono 15-calowy monitor LCD prezentujący trójwymiarowy obraz. Actius RD3D pozwala na oglądanie trójwymiarowego świata bez potrzeby stosowania okularów. Monitor Sharpa można porównać do kanapki. Składa się on z dwóch paneli TFT oddzielonych warstwą, dzięki której wyświetlane są dwa nieco od siebie oddalone obrazy. Resztę „załatwia” nasz mózg, generując wrażenie trójwymiarowości. Najlepsze efekty uzyskuje się w odległości 40 cm od ekranu. Przeznaczony głównie na rynek biznesowy Actius oferowany jest z 2,8-gigahercowym procesorem Pentium 4, układem graficznym nVidia GeForce 4 440, nagrywarką DVD, 60-gigabajtowym dyskiem twardym oraz 512 MB pamięci RAM. Wszystko za 3300 dolarów.

Chiny przeprowadziły pierwszy załogowy lot kosmiczny

Wystartował „Boski Statek” z taikonautą

(Dokończenie ze str. 1)

Pierwszy chiński taikonauta

Pierwszy kosmonauta — Jurij Gagarin był synem stolarza; Amerykanin Alan Shepard, który w kilka miesięcy później w 1961 r. znalazł się w kosmosie, wychowywał się na rodzinnej farmie. 38-letni chiński „taikonauta” pochodzi ze stosunkowo dobrze sytuowanej rodziny — jego ojciec był księgowym, a matka nauczycielką. Urodził się w 1965 r. w powiecie Suizhong zamieszkałym przez 600 tys. ludzi.

Jak podają chińskie media, w szkole nie wyróżniał się niczym szczególnym; lubił jednak nauki ścisłe i sport. W 1983 r. został pilotem wojskowym; w sumie ma na swym koncie 1350 godzin lotu. W 1998 r. został włączony do chińskiego programu kosmicznego i stał się jednym z kandydatów na przyszłego „taikonautę”. Ożenił się przed 13 laty — jego żona, Zhang Yumei (Dżang I-mej) jest także oficerem chińskiej armii — mają ośmioletniego syna. Po raz ostatni Yang był w domu w 2001 roku. Jak ujawniła rodzina pilota, jego zarobki w ostatnim czasie wynosiły astronomiczną jak na chińskie warunki sumę 10 tysięcy juanów (1200 dol.) miesięcznie.

Jeden z czternastu

Do pierwszego chińskiego lotu przygotowywało się w sumie szkolonych od lat w chińskim Gwiezdnym Miasteczku 14 pilotów — we wtorek ostatnie testy pozytywnie przeszło trzech z nich. Ostatecznie Yang wygrał w rywalizacji ze swymi kolegami — Zhai Zhigang (czyt. Dżaj Dży-gang) i Nie Haishengiem (Nie Haj -szeng) — jak podały media hongkońskie przede wszystkim z powodu swej niezwyklej odporności psychicznej.

Niezwykle tezy naukowców z USA i Francji

Wszechświat mniejszy, niż się zdaje?

Amerykański matematyk i francuski astrofizyk ogłosili niezwykle tezy dotyczące kształtu i wielkości wszechświata. Wszechświat jest, według nich, skończony, dość niewielki i kształtem przypomina poszywaną z pięciokątów piłkę.

Do tego jest tak chytrze skonstruowany, że dokonując obserwacji astronomicznych, nieuchronnie ulegamy złudzeniom — jakbyśmy patrzyli w kalejdoskop lub przechadzali się po sali lustrzanej. Pomysłodawcami nowego modelu wszechświata są francuski astrofizyk Jean-Pierre Luminet i amerykański matematyk Jeffrey Weeks. — Czy wszechświat jest skończony, czy nieskończony, o to ludzie pytali od czasów starożytnych — powiedział Weeks dziennikarzowi „New Scientist” — i jeżeli udało się nam odpowiedzieć na to pytanie, to jest to olbrzymi krok naprzód w poznaniu przyrody. — Nowy model wszechświata został opraco-

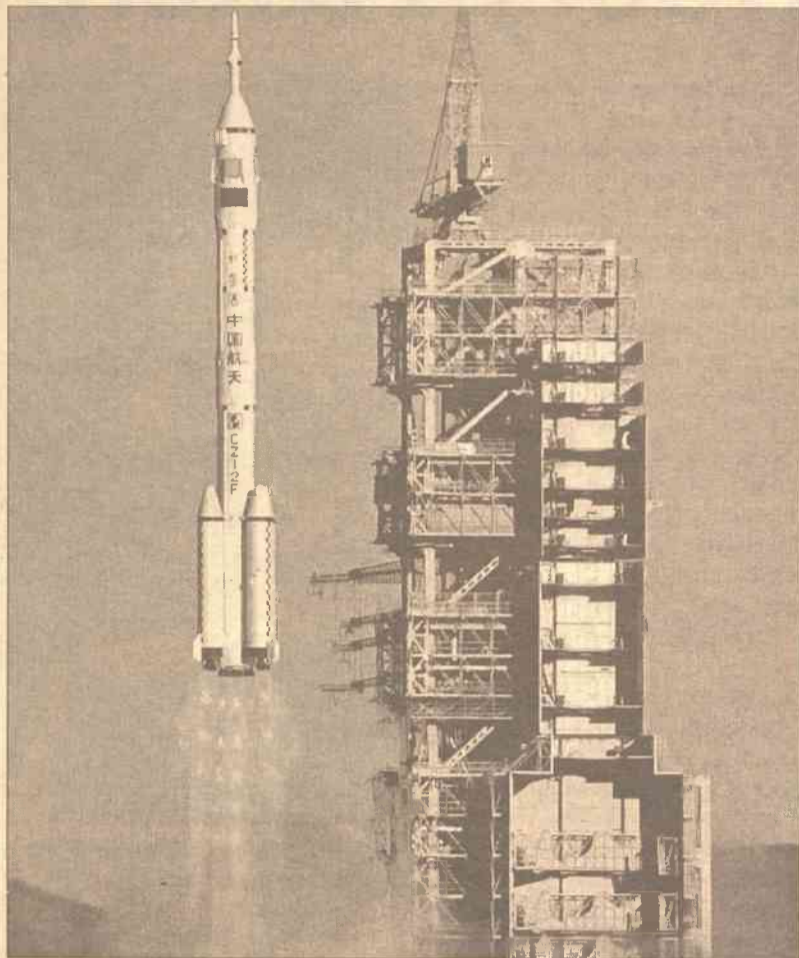
Chiny w kosmicznym klubie

Przedstawiciel rosyjskiej agencji kosmicznej Rosawiakosmos Nikołaj Mojsiejew pogratulował Chinom, w opublikowanym w Moskwie oświadczeniu, „dołączenia do klubu potęg kosmicznych poprzez przeprowadzenie lotu załogowego”. Podkreślił przy tej okazji, że Chiny i Rosja już od dziesięciu lat ściśle z sobą współpracują w realizacji programu kosmicznego. Przypomniał, że dwu chińskich kandydatów na astronautów szkoliło się w podmoskiewskim Gwiezdnym Miasteczku w latach 1996-97.

Mojsiejew potwierdził, że Chiny wcześniej poinformowały Moskwę o planowanym locie. Załoga Międzynarodowej Stacji Kosmicznej (ISS) — którą stanowi obecnie Rosjanin Jurij Malenczenko i Amerykanin chińskiego pochodzenia Edward Lu, została poinformowana o locie, prawdopodobnie jednak nie dojdzie do kontaktu między załogą ISS a chińskim statkiem. Strona chińska nie zwracała się do rosyjskiego centrum w tej sprawie — wyjaśnił przedstawiciel kontroli lotów ISS, Wiktor Błagow.

Gratulacje NASA

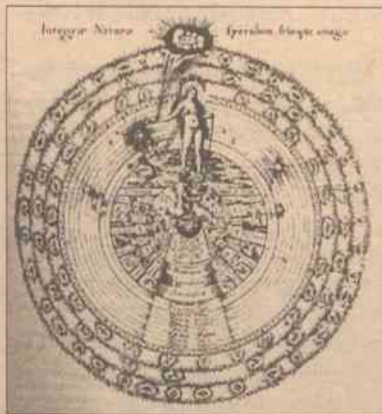
Szef amerykańskiej agencji kosmicznej NASA, Sean O'Keefe już w kilka godzin po wystrzeleniu w kosmos pierwszego chińskiego statku załogowego, pogratulował Chinom tego osiągnięcia. „Ten lot stanowi ważne osiągnięcie w historii ludzkiej nauki. Chiny, po Rosji i Stanach Zjednoczonych są dopiero trzecim krajem, któremu udało się umieścić człowieka w kosmosie” — powiedział O'Keefe. „Chiński naród ma długą, znamienitą historię badań. NASA życzy Chinom dalszych bezpiecznych lotów ludzi w kosmos” — dodał szef amerykańskiej agencji kosmicznej.

Start „Boskiego Statku 5”: od tej pory poza dwoma dotychczasowymi określeniami „astronauta” (wersja amerykańska) i „kosmonauta” (wersja radzieckorosyjska), obowiązywać będzie trzecie, chińskie określenie człowieka przebywającego w kosmosie: „taikonauta”

38-letni chiński taikonauta pochodzi ze stosunkowo dobrze sytuowanej rodziny — jego ojciec był księgowym, a matka nauczycielką Fot. EPA-ELTA

Wszechświat według Różokrzyżowców: „Zwierciadło całej natury oraz wizerunek sztuki” („Integrae Naturae Speculum Artisque imago”). Grawiatura Johanna Theodora De Bry z dzieła Roberta Fludda, Utriusque Cosmi, Historia (Oppenheim 1617).

wany na podstawie wyników pomiarów przeprowadzonych z pomocą wystrzelonej przez NASA w 2001 roku sondy WMAP (Wilkinson Microwave Anisotropy Probe). Sonda mierzy mikrofalowe ko-

smiczne promieniowanie tła — bardzo stare promieniowanie, echo Wielkiego Wybuchu.

Model wszechświata Weeksa i jego francuskich kolegów jest trochę bardziej skomplikowany niż trójwymiarowa sfera. Jest dwunastościenny — składa się z dwunastu identycznych, lekko wygiętych pięciokątów równoramiennych — czym przypomina trochę piłkę futbolową. Jest zamknięty: ma tę niezwykłą właściwość, że statek kosmiczny wysłany po prostym torze wróciłby do punktu startu, po przebyciu, jak wyliczył Weeks 74 miliardów lat świetlnych. A podobnym wydawałoby się, jak to określono w artykule w „New Scientist”, że kosmos składa się z powtarzających się w nieskończoność pięciokątów.

Wszechświat, według Weeksa, jest więc zamknięty. Wskutek tego

światło jednej galaktyki mogłoby do nas dotrzeć z dwóch różnych kierunków. Wszechświat przypominałby wielką salę lustrzaną. W ten punkt uderzają krytycy teorii Weeksa. David Spergel z uniwersytetu w Princeton w USA przedstawił wyniki, które, jak twierdzi, obalają teorię Weeksa. Zespół badawczy Spergla ustalił, że jeżeli efekt sali lustrzanej zachodziłby w istocie, dałoby się w mikrofalowym promieniowaniu tła odnaleźć pary pasujących do siebie kół. We wszechświecie Weeksa powinno być sześć takich par. — Zespół Weeksa zaprezentował wspólny model, który ma tę zaletę, że można potwierdzić jego prawdziwość, dokonując obserwacji nieba — powiedział Spergel. — Problem z tym, że choć szukaliśmy takiego potwierdzenia, nie znaleźliśmy go.

Witalij Kliczko — Kirk Johnson 6 grudnia w Nowym Jorku

Bez cienia skromności

6 grudnia w Nowym Jorku odbędzie się walka bokseńska pomiędzy Ukraincem mieszkającym w Niemczech Witalijem Kliczko oraz Kanadyjczykiem Kirkiem Johnsonem.

Zwycięzca będzie mógł wyzwać na pojedynek aktualnego zawodowego mistrza świata w wadze ciężkiej wersji WBC Brytyjczyka Lennox Lewisa.

32-letni Kliczko spotkał się 21 czerwca z Lewisem i przegrał przez decyzję arbitra w szóstej rundzie. „Pojedynek w Madison Square Garden to dla mnie zisz-

czenie się marzeń” — powiedział Kliczko.

Lewis musi stanąć do pojedynku w obronie mistrzowskiego pasa do końca czerwca przyszłego roku. Kanadyjczyk stoczył dotychczas na zawodowym ringu 36 walk, z których 25 wygrał przez nokaut, doznając tylko jednej porażki. Bilans Kliczki — 34 walki, w tym 32 wygrane (31 przez nokaut).

Kliczko ocenił Kanadyjczyka Johnsona (dziewiąta lokata na liście challengerów) jako „niezwykle szybkiego zawodnika”. Johnson bez cienia skromności powiedział:

„Jestem najlepszym bokserem na świecie, noc 6 grudnia będzie należeć do mnie, a walka przypominać będzie słynny pojedynek Alego z Frazierem”.

Walkę w Madison Square Garden będzie mogło obejrzeć 16 tysięcy widzów. Ceny biletów kształtują się w granicach 25-300 dolarów.

Wielkimi krokami zbliża się także szlagierowa walka Dariusza Michalczeskiego w obronie mistrzowskiego pasa. Tym razem Tygrysa czeka bój z bardzo mocnym przeciwnikiem. To 27-letni Meksy-

kanin Julio Gonzales. Ostatnimi czasy Tygrys schodził z ringu mocno poobijany, chowając później twarz za ciemnymi okularami. Polak nie wygrywa już tak łatwo. Niepokonany dotąd mistrz wagi półciężkiej krwawił mocno podczas ostatnich walk. Zdaniem wielu ekspertów to właśnie kontuzja może sprawić, że Tiger nie obroni po raz kolejny mistrzowskiego tytułu. Innego zdania jest sam bohater mówiąc, że właśnie przyparty do muru staje się najmocniejszy. Własna krew wyzwała w nim instynkt przeżycia.

Słowa powiedziane w momencie wielkiej nerwowości —

Mistrz świata przeprosza

Hiszpan Igor Astarloa, który w niedzielę w Hamilton zdobył tytuł kolarskiego mistrza świata, zadzwonił do Włocha Paolo Bettiniego, aby go przeprosić za to, iż nieopatrznie oskarżył go o proponowanie pieniędzy w zamian za pomoc w zdobyciu medalu.

„Astarloa tłumaczył się, że nie zrozumiał tego, co Bettini mówił mu podczas wyścigu. A rzucił te słowa w momencie wielkiej nerwowości” — powiedziała osoba z otoczenia Bettiniego. Bettini, główny faworyt wyścigu o mistrzostwo świata, który nie zdobył żadnego medalu, był bardzo poruszony oskarżeniami Hiszpana, ale prze-

prosiny przyjął. Ekipa włoska nie wyklucza jednak, że po powrocie do Europy skieruje sprawę do sądu.

Poniedziałkowa prasa hiszpańska szeroko cytowała wypowiedź nowego mistrza świata, który zarzucił Bettiniemu próbę przekupstwa. „Gdy podjeżdżaliśmy pod ostatnie wzniesienie, Bettini zaproponował mi pieniądze za współpracę. Proponował, że ucieknijmy razem, a potem między sobą będziemy walczyć o złoty medal. Nie mogłem tego zaakceptować” — powiedział Astarloa. Hiszpan zwyciężył po samotnej ucieczce. Bettini finiszował w grupce pościgowej, 5 sekund za nim, i zajął czwarte miejsce.

Rosja wprowadzi limity liczby cudzoziemskich piłkarzy

Pewne formy ograniczenia

W Rosji zostanie wprowadzony — od 2005 r. — limit angażowania cudzoziemskich piłkarzy w ekstraklasie piłki nożnej, poinformował prezes Rosyjskiej Federacji Piłkarskiej (RFU), Władysław Kołoskow.

„Większość krajów znaczących w futbolu stosuje pewne formy ograniczania liczby cudzoziemskich piłkarzy i myślę, że powinniśmy zmierzać w tym samym kierunku, poczynając od 2005 r.” — powiedział Kołoskow. Kołoskow zaznaczył, że obecnie obowiązujące kontrakty piłkarskie nie pozwalają już teraz na wprowadzenie nowych przepisów, dotyczących liczby cudzoziemców

w klubach. Obecnie w rosyjskiej ekstraklasie piłkarskiej nie ma ograniczeń zatrudniania cudzoziemców, podczas gdy w pierwszej lidze przepisy pozwalają wystawić w meczu maksimum trzech piłkarzy spoza Rosji.

Na początku tego roku klub ekstraklasy, broniący się przed spadkiem, Torpedo-Metallurg Moskwa stał się pierwszym rosyjskim klubem, który w podstawowej jedenastce wystawił samych cudzoziemców. Tymczasem napływ, w ostatnich latach, obcokrajowców do rosyjskiego futbolu, głównie z Afryki i Ameryki Łacińskiej, był bardzo krytykowany przez rosyjskich działaczy i media.

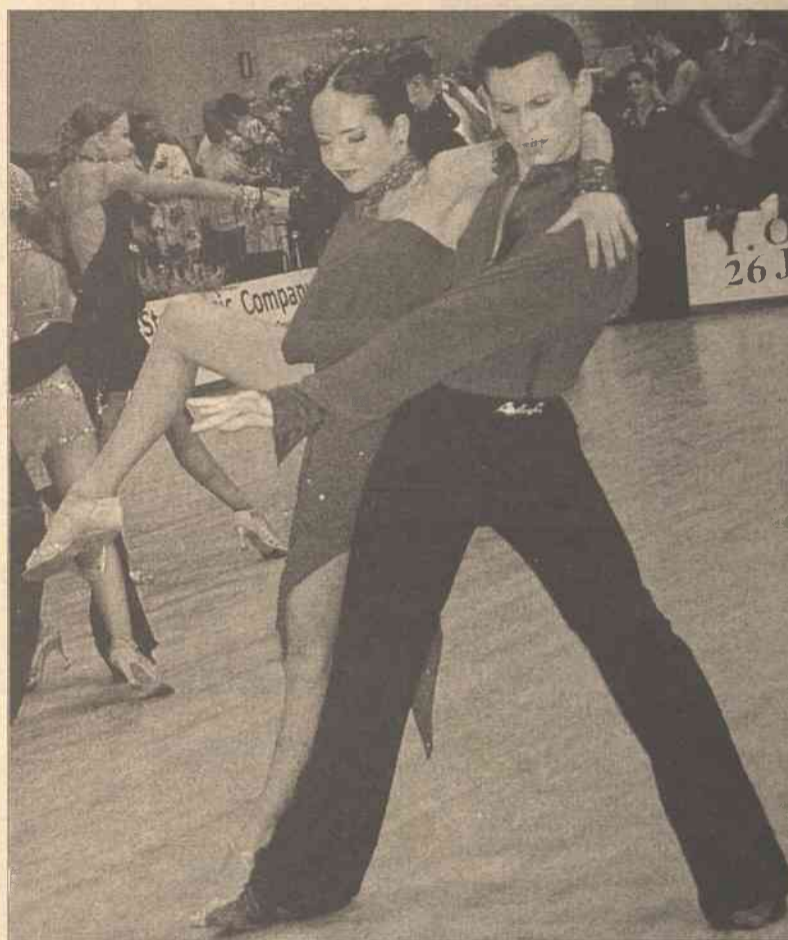
Supergwiazda skoncentruje się na grze w piłkę

Beckham opuszcza agencję SFX

Supergwiazda reprezentacji Anglii i Realu Madryt David Beckham poinformował, że rozstaje się z agencją marketingową SFX i zamierza skoncentrować się na grze w piłkę.

Beckham nie chce podpisywać nowych kontraktów komercyjnych, ale zapewnił, że wypełni już obowiązujące. Jednocześnie piłkarz prawdopodobnie nadal będzie współpracował z agentem SFX Tony Stephensem w sprawach piłkarskich. Agencja SFX jest zaskoczona

decyzją Beckhama. Wydała uspokajający komunikat, w którym przypomina, że piłkarz jest z nią związany umową jeszcze przez dwa lata i wyraziła nadzieję na dalszą współpracę. SFX jest jednym z twórców globalnego wizerunku Beckhama. Umowy zawierane poprzez tę agencję z tak znanymi firmami jak Pepsi, Adidas, Marks & Spencer i Vodafone przynosiły Beckhamowi 10 milionów funtów rocznie. Stephens wynegocjował kontrakt Beckhama z Realem.

W tę sobotę w wileńskim Pałacu Sportu zostaną rozegrane młodzieżowe mistrzostwa świata w tańcach latynoamerykańskich. Litwę będą reprezentować dwie pary taneczne: Vyty Duknauskas i Rūta Bagdonaite (na zdjęciu) z klubu "Dileksa" oraz Mantas Vaškalis i Alina Gaidamavičiūtė z klubu "Ratutas". W turniej wystartują 62 pary taneczne z 37 państw
Fot. EPA-ELTA

Serena Williams nie zagra w tym sezonie?

Przedłużająca się rehabilitacja

Amerykanka Serena Williams, trzecia tenisistka w rankingu WTA, może w tym sezonie nie wrócić do gry po operacji kolana, jaką przeszła w sierpniu. Na razie odwołała swój występ w turnieju, który w poniedziałek rozpocznie się w Linzu.

„Bardzo prawdopodobne jest, że Serena nie wystąpi w żadnym z turniejów WTA Tour do końca sezonu” — ogłosił dyrektor turnieju w Linzu (z pulą nagród 585 tys. dol.), Peter-Michael Reichel. Miejsce amerykańskiej tenisistki w drabince turniejowej zajmie Rosjanka Jelena Bowina. Z informacji przekazanych przez Reichela wynika, że za decyzją młodziej z siostr Williams stoją nie tylko kwestie zdrowotne, ale i powody osobiste.

W tym roku Williams wygrała dwa z czterech turniejów wielkoszlemowych: Australian Open i Wimbledon, ale podczas występu na londyńskiej trawie nabawiła się kontuzji lewego kolana, której skutkiem była operacja. W wyniku przedłuża-

jającej się rehabilitacji do dziś nie wróciła na korty. W połowie września najstarsza z siostr Williams, 31-letnia Yetunde Price, została zastrzelona w Compton, w murzyńskiej dzielnicy Los Angeles, słynącej z wysokiej przestępczości.

„Jeszcze nie jestem w stanie powiedzieć z całą pewnością, że wystąpię w Los Angeles. To dla mnie bardzo ważny start, ale jeszcze ważniejsze jest zdrowie, więc wszystko będzie zależeć od stanu mojego kolana i postępu w treningach” — powiedziała Serena Williams w wywiadzie dla jednego z amerykańskich dzienników. Tradycyjny turniej masters — WTA Championships, w którym wystąpi 16 najlepszych zawodniczek w rankingu WTA, zostanie rozegrany w dniach 3-9 listopada na twardych kortach w hali Staples Center w Los Angeles. Nie wiadomo, czy w imprezie tej wystartuje także starsza o rok od Sereny Venus Williams, która nie grała w żadnym turnieju od wimbledońskiego finału (przegranego z siostrą).

Sprintem

• Kontrola antydopingowa dała pozytywny wynik u włoskiego piłkarza pierwszoligowego klubu AC Parma, pomocnika Manuele Blasiego. Analiza wykonana przez komisję antydopingową Włoskiego Komitetu Olimpijskiego (CONI) wykryła w organizmie zawodnika steryd anaboliczny — norandrosteron. Piłkarzowi grozi kara dwuletniej dyskwalifikacji.

• Grecki Związek Piłki Nożnej chce przedłużyć kontrakt z trenerem reprezentacji Otto Rehhagellem do finałów mistrzostw świata w Niemczech w 2006 roku. Akcje 65-letniego niemieckiego trenera, którego kontrakt upływa w grudniu 2003 roku, podskoczyły po awansie Grecji do finałów przyszłorocznych mistrzostw Europy w Portugalii.

• Ceremonia wręczenia nagród "Laureus World Sportsman of the Year", czyli sportowych Oskarów odbędzie się w Lizbonie w dniach 8-11 maja 2004 roku. Dotychczas uroczystość gościło Monako. Wręczenie sportowych Oskarów będzie jedną z wielu imprez towarzyszących finałom piłkarskich mistrzostw Europy-2004, których gospodarzem będzie Portugalia. Nagroda przyznawana jest w czterech kategoriach: najlepszego zawodnika roku, drużyny, odkrycia oraz udanego powrotu na arenę sportowe.

• Sammy McIlroy zrezygnował z prowadzenia piłkarskiej reprezentacji Irlandii Północnej — poinformowała stacja telewizyjna SkySports. Pod jego kierunkiem drużyna Irlandii Północnej rozegrała swe najgorsze w historii eliminacje do mistrzostw Europy. Piłkarze z Ulsteru zajęli ostatnie miejsce w grupie 6., nie wygrali żadnego meczu i nie strzelili ani jednej bramki.

• Klub piłkarskiej Bundesligi Eintracht Frankfurt musi zapłacić karę 10 tysięcy euro za niezapewnienie bezpieczeństwa podczas rozegranego 21 września meczu z zespołem 1. FC Kaiserslautern (1:3) — postanowiła komisja Niemieckiego Związku Piłki Nożnej (DFB). W kierunku boiska piłkarzy chuligani rzucali z zachodniej trybuny przedmioty, a także butelki plastikowe wypełnione płynami.

• Europejska Unia Piłkarska (UEFA) przejrzy zapis telewizyjny tureckiej z bójki, w którą się wdała w tunelu stadionu gracze Anglii i Turcji, w przerwie sobotniego meczu eliminacji ME-2004 w Stambule (0:0). Dochodzenie dotyczyć będzie kilku piłkarzy, w tym napastnika reprezentacji Anglii Emile'a Heskeya, który jest zawieszony za bardzo nieodpowiednie zachowanie. Jednakże UEFA zaprzeczyła doniesieniom, jakoby jedna z reprezentacji lub dwie zostały ukarane odsunięciem od udziału w przyszłorocznych finałach mistrzostw Europy w Portugalii. Incydenty, kontynuowane w tunelu, rozpoczęły się, gdy turecki obrońca, Alpay Ozalan "szturchnął" kapitana jedenastki angielskiej Davida Beckhama w twarz, gdy schodzili z boiska na przerwę. Wcześniej Alpay wyśmiewał się z Beckhama, gdy ten pośliznął się i spuścił strzelając karnego.

OGŁOSZENIA

PRACA

Dziewczyna (lat 22a) poszukuje pracy administratora (języki: litewski, polski, rosyjski, podstawy angielskiego).
Tel. 8 698 48696 (Regina)

SPRZEDAŻ/KUPNO

Sprzedam używany komplet sypialny.
Tel. 267 56 57, 8 613 03533

Sprzedajemy brykiety trocienne — 280 Lt za tonę.

W Wilnie dostarczamy bezpłatnie.
Tel. 213 63 08, 215 20 90

Kupię lustro, stół, krzesła, obraz (dowojenne).
Wilnius, tel. 8 610 47695

Kupię 2-pokojowe mieszkanie w Rudominie lub Wilnie.
Tel. 215 05 80, 8 686 47144

Sprzedam owce.
Tel. 8 699 60486

Niedrogo sprzedajemy drobne ziemniaki. Tel. 8 527 76267, 8 671 22788

Kupię gitarę (o 6 strunach) w dobrym stanie.
Tel. (8-5) 267 07 25, 8 676 01398

USŁUGI

Wesela, imprezy okolicznościowe. Pomysłowe i oryginalne zdjęcia. Komputerowe opracowanie. Tel. 8 682 40895, 8 687 78388

Pokrywamy i ocieplamy płaskie (pokryte ruberoidem) dachy, garaże, balkony. Udzielamy gwarancji. Cena od 17 Lt za m².

Wykonujemy inne prace budowlane.
Tel. 243 88 04, 259 21 56, 8 614 95017

Pomagamy w załatwieniu wiz do Rosji, na Białoruś i Ukrainę. Bardzo niskie ceny.
Tel. 275 38 59

Nauka gry na gitarze klasycznej.
Wilnius, tel. 262 46 35, 8 610 32468

RÓŻNE

Proszę o pomoc finansową.
Wilnius, Żemynos 19-77, H. Nieofiarska

DO WYNAJĘCIA

Wynajmę lokal na Starówce (140 m kw.), nadający się na redakcję, wydawnictwo, fundację itd. Wilnius, tel. 273 78 59

Do wynajęcia piwnica (52 m²) naprzeciw Rynku Hale, nadająca się na magazyn, hurtownię lub itd.
Wilnius, tel. 273 78 59

Apel o modlitwę na 25-lecie pontyfikatu Jana Pawła II

My, młodzież harcerska Wileńskiego Hufca Maryi im. Pani Ostrobramskiej, całym sercem, apelujemy do wszystkich młodych ludzi, do dzieci i ich rodziców, dziadków, byśmy świętynie, kapliczki czy nasze domy rodzinne, wieczorem w dniu 16 października wypełnili jednością serc i wiary, trwając jednomyślnie na modlitwie. Także w miejscach pracy i w szkołach, gdzie serca biją miłością do Maryi i Chrystusa.

Nic cenniejszego nie mamy dla Jana Pawła II, naszego ukochanego Rodaka, na jego 25-lecie pontyfikatu, jak tylko moc wzbogacić skarbiec Kościoła darem gorącej modlitwy i wyspiewać hymn dziękczynienia "Ciebie Boga wystawiamy".

Ofiarujemy, z głębi serca, najukochańszą modlitwę Ojca Świętego Jana Pawła II - Różaniec Święty. Wzbudźmy w swoich sercach ducha odwagi i ufności, by tak jak Jan Paweł II kochać cierpiących i skrzywdzonych, a światu przywrócić wartość istnienia w Chrystusie, na drogach prawdy, sprawiedliwości i miłości. Czuwajcie i módlcie się!

Ks. hm. Dariusz Stańczyk
komendant WHM

Centrum lecznicze „Santaura”

Doktorzy nauk medycznych

(Urolog, proktolog, dermatowenerolog, ginekolog)

Wszelkoniomnie, anonimowo; dokładnie badają, skutecznie leczą: impotencję, zapalenie gruczołu krokowego, wszystkie schorzenia urologiczne, odbytu, ginekologiczne, skórne, płciowe. Zapalenia dróg moczowych, jajników, macicy, stawów, oczu, wydzieliny, świerzb, poronienia, bezpłodność, hemoroidy. Badania: echoskopia, kolposkopia, rektoskopia, onkocytologia, chlamidie, ureaplazmy i in.

Wilnius, Rygos g. 3, tel. /faks: (8-5) 270 54 57, http://santaura.netfirms.com
(Zam. 297)

PRENUMERATA 2003

Wydanie codzienne
indeks 0044

1 mies.	2 mies.
20 Lt	40 Lt

Dla inwalidów I i II grupy,
emerytów
indeks 0227

1 mies.	2 mies.
17 Lt	34 Lt

Wydanie magazynowe
(24 strony) - indeks 0172

1 mies.	2 mies.
5 Lt	10 Lt

Konto bankowe:
Bank Polska Kasa
Opieki SA, I Oddział w Suwałkach,
nr 12401848- 07711150 -2700-
401112- 001-0000,
Vš I "Vilnijos žodis"
z dopiskiem "prenumerata"

Konto bankowe:
Lietuvos Žemės
Ūkio Bankas, Naujosios Vilnijos
skyrius, b/k 260101441,
nr 3700959,
Vš I "Vilnijos žodis"

O prenumeracie zagranicznej
prosimy poinformować redakcję:
faks: 260 84 45,
e-mail: kolport@kurierwileński.lt

Wydanie codzienne w księgarniach
"Księgarnia na Rudnickiej" (Rudininkų 20), "Elephas"
(Olandų 3), w Domu Kultury Polskiej (Naugarduko 76),
w szkołach

- 14 Lt (1 mies.)

Wydanie codzienne w redakcji
- 13 Lt (1 mies.)

Prenumerata dla czytelników w Polsce

Wydanie codzienne - 65 PLN (1 mies.)

Wydanie magazynowe - 24 PLN (1 mies.)

Prenumerata dla czytelników za granicą

Wydanie codzienne - 15 USD (1 mies.)

Wydanie magazynowe - 6 USD (1 mies.)

"Kurier Wileński" można zaprenumerować w każdym urzędzie pocztowym

KUPON

BEZPŁATNEGO OGŁOSZENIA

Osobiste ogłoszenia (do 10 słów)
wydrukujemy nieodpłatnie
(oprócz pozdrowień i kondolencji)

Wypełniony kupon prosimy przesłać
na adres redakcji
z dopiskiem "Dział reklamy":
Birbynių 4 a, Lt-2030 Vilnius

Tekst ogłoszenia _____

telefon, (kod miasta) _____

KURIER WILEŃSKI Birbynių 4 a, Lt-2030 Vilnius

KURIER WILEŃSKI Birbynių 4 a, Lt-2030 Vilnius

KURIER WILEŃSKI

Wynajem autokarów

SOFINA

Usługi transportowe, turystyczne

Vilnius, tel. 242 64 40 (Zam. 030)

Mister Brozi zaprasza
do Domu Kultury Polskiej
na **Magiczne Show**

Iluzja kontaktowa
oraz multimanualna,
a prócz tego wspaniała
zabawa biesiadna
z zespołem estradowym!

24 października, w piątek,
o godz. 18.00.

Wstęp 6 Lt

Serdecznie zapraszamy!

W Centrum Kultury w Nowej Wilejce (Pergalės 8)
16 października o godz. 18 nastąpi otwarcie wystawy
Wasilija Diegtiarowa "Starowiercy"
i koncert **Jelizawiey Kucharskiej**
"Rosyjska pieśń ludowa".

Wstęp wolny

Centrum naukowotechniczne
"Datorija"

Organizuje poranne, dzienne i wieczorowe kursy
nauczania pracy z komputerem personalnym

- Podstawy pracy z komputerem personalnym.
- Program pracy z tekstami MS Word.
- Program pracy z tablicami elektronicznymi i bazami danych MS Excel.
- Program makietowania PageMaker.
- Programy CorelDRAW, PhotoShop komputerowej grafiki i designe.
- program AutoCAD kreślenia komputerowego.

(Zam. 401)

Konstitucijos pr. 6a, pokój 108, Vilnius
Tel./fax 272 42 14, tel. kom. 8 685 62903, email: datorija@takas.lt

The Open
University

Wielka Brytania

www.open.ac.uk
www.ou-link.ru

The Open University

Zaprasza do rejestrowania się na semestr jesienny
na studia managerstwa wszystkich poziomów

- Podnoszenie kwalifikacji (certyfikat menedżera-profesjonalisty)
- Pozauniwersyteckie wyższe wykształcenie (dyplom specjalisty-profesjonalisty)
- MBA (dyplom magistra administrowania biznesem)
- Uniwersyteckie wyższe wykształcenie (dyplomy bakałarza, specjalisty, magistra MIM LINK)

Czekają na was: odnowiony program 2003 r., dogodny sposób studiów korespondencyjnych - bez opuszczenia pracy i miejsca zamieszkania, międzynarodowy poziom nauki, pakiet materiału dydaktycznego, prestiżowe dokumenty o wykształceniu Wielkiej Brytanii.

MIEDZYNARODOWY INSTYTUT MANAGAMENTU, Vilnius,
J. Basanavičius g. 29a-40, tel. (8-5)213 33 24, 213 04 52;
(Zam. 197) p.el.: Info@oubs; www.oubs.lt

Zostali przeproszeni

Zjedli misjonarza

Potomkowie angielskiego misjonarza, który przed 136 laty został zjedzony przez tubylców na Fidżi, otrzymali przeprosiny od mieszkańców wioski, w której to nastąpiło, a wraz z nimi — zaproszenie do przyjazdu na Fidżi.

Wielebny Thomas Baker został zabity i ugotowany przez mieszkańców wioski Tui Navatusila na wyspie Viti Levu 21 lipca 1867 r. po tym, jak wyjął grzebień z włosów wodza plemienia. Dotykanie głowy wodza jest na Fidżi zabronione.

Cytowany przez ówczesnych kronikarzy uczestnika tamtych wydarzeń powiedział: „Zjedliśmy wszystko oprócz jego butów”. Jeden z ocalałych butów znajduje się na wystawie w Muzeum Fidżi.

Jednak teraz mieszkańcy Tui Navatusila uważają, że z powodu czynu ich przodków na wioskę spadła klątwa i dlatego postanowili przeprosić krewnych misjonarza. W tradycyjnej uroczystości przeprosin ma wziąć udział premier Fidżi, Laisenia Qarase.

Baker był jedynym białym człowiekiem, który został zjedzony na Fidżi. Kanibalizm wykorzeniony został tutaj w połowie XIX wieku wraz z końcem walk i przyjęciem chrześcijaństwa. (PAP)

Wczoraj w naszej redakcji został przedstawiony warzywny kandydat do nowego rekordu Litwy! „Kurier” odwiedził Romuald Bartoszewicz z wnukiem Donatem z Czarnego Boru, przywoźąc ze sobą belen bagażnik ogromnych brukwi. Po zmierzeniu i zważeniu największej „brukki” okazało się, że przy wadze 13,3 kg, obwodzie 90 cm i długości 37 cm wprost zdeklasowała ona swoją konkurentkę z Litewskiej Księgi Rekordów (odpowiednio 10,2 kg, 78,5 i 28,5 cm; rekord zarejestrowano w 1993 r.). Jak powiedział dla „Kuriera” Vytautas Navaitis, dyrektor agencji „Faktum” rejestrującej krajowe rekordy, gigantyczna brukiew zostanie oficjalnie zarejestrowana jako największa na Litwie. Ołbrzymie warzywo wyrosło na działce Pana Romualda w starostwie miednickim. Właściciel rekordowej brukwi od trzech lat jest naszym stałym czytelnikiem i to właśnie z nami postanowił podzielić się swoją radością. Pan Romuald zdradził nam, że przy uprawie brukwi nie stosował żadnych sztucznych nawozów, tylko dwa razy z pomocą wnuczka dokładnie opleł warzywa. W.D. Fot. Marian Paluszkiewicz

Panom pomysł się spodobał

Ona na zakupy, on do... przedszkola

Zakupy — radość dla pań, udreka dla towarzyszących im panów. Można jednak temu zaradzić. Niemieccy handlowcy wymyślili sposób, by zadowolony był on i ona. Wystarczy, że kobieta przed rozpoczęciem zakupów zaprowadzi swego towarzysza do... przedszkola.

Za „przechowanie” pana w czasie zakupów kobieta musi zapłacić 10 euro. W cenę wliczone są dwa piwa lub dwa drinki bezalkoholowe i posiłek — tłumaczy menedżer hamburskiego przedszkola dla mężczyzn Alexander Stein.

Kobiety — zwłaszcza te, które kochają zakupy — z radością ko-

rzystają z oferty. — Usłyszałam o tym i od razu pomyślałam, że wreszcie będę mogła zrobić zakupy w spokoju. Mężczyźni tak często wpadają w zły humor, wściekają się jak musza wchodzić pięć razy do tego samego sklepu, by obejrzeć buty. Dlatego zostawiłam męża na przechowanie — mogę teraz iść gdzie chcę i nikt nie będzie mi trącił nad głowę — tłumaczy jedna z nich.

Panom pomysł też się spodobał. Chwalą sobie pubową atmosferę „przedszkola” oraz fakt, że mogą w spokoju poczytać sportowe dodatki do gazet.

(interia.pl)

Zamknął mamę na balkonie i poszedł spać

Stoicki spokój malca

Półtoraroczny chłopczyk w niemieckim mieście Butzbach (Hesja) zamknął mamę na balkonie i spokojnie poszedł spać.

Policja poinformowała, że malac zamknął drzwi balkonu, na którym jego mama wieszala akurat pranie. Dziecko nie reagowało potem na stukanie w szybę ani na na-

woływania. Spokojnie spało w swoim łóżeczku.

Wołania zamkniętej matki zaalarmowały w końcu sąsiadkę, która zadzwoniła na policję i po ślusarza. Specjalista od zamków w towarzystwie funkcjonariuszy dostał się do mieszkania i uwolnił kobietę z balkonu. Była podobno bliska załamania nerwowego. (PAP)

Goło i niewesoło u francuskich strażaków

W cieniu gaśniczego sprzętu

Na żądanie niezadowolonych zwierzchników 18 strażaków zostało zmuszonych do zniszczenia 2.800 egzemplarzy swojego dzieła — kalendarza; strażacy pozwali nago do kalendarza, którego sprzedaż miała zasilić konto wspierające dzieci zmarłych strażaków.

W kwietniu tego roku, 15 mężczyzn i 3 kobiety z jednostki straży pożarnej w alzackiej miejscowości Ribeaupville, we wschodniej Francji, wzięło udział w rozebranej sesji fotograficznej do czarno-białego kalendarza.

„Pozowaliśmy tak, aby nie było widać ani biustu, ani przyrodzenia. Na niektórych zdjęciach można zauważyć pośladek, ale nie ma tutaj dwuznacznych póz. Oslania nas sprzęt gaśniczy albo cienie” —

oświadczyła Michele Bianchi, prezes stowarzyszenia strażaków z Ribeaupville. Zwierzchnikom nie spodobała się jednak ta inicjatywa i przywołali strażaków do porządku. Podpułkownik i zastępca dyrektora departamentu do spraw pożarnictwa i pierwszej pomocy Philippe Schultz oświadczył, że „strażacy zasługiwali na inny wizerunek”. Podkreślając „nieestetyczność” aktów pochwalili ich „mądrą decyzję” o zniszczeniu kalendarza.

Prezes stowarzyszenia strażaków z Ribeaupville oświadczyła, że decyzja została podjęta, „żeby nie dolewać oliwy do ognia”. Żałuje jednak 3.000 euro wydanych z własnej kieszeni oraz dodatkowych kosztów, które strażacy musieli ponieść oddając kalendarz na przemiał.

(onet.pl)

Adolf trafi do schroniska dla zwierząt

Pies salutował jak Hitler

Pewien Niemiec stanął przed sądem za to, że uczył psa salutować tak jak czynił to Hitler.

Na hasło „Sieg Heil” owczarek podhalański imieniem Adolf podnosił wyprostowaną lewą łapę i przykladał ją do łba.

Policję powiadomili oburzeni

przechodnie, kiedy mężczyzna popisywał się swoim pupilem na ulicach Berlina. 54-latek jest oskarżony o używanie symboli, których zakazuje konstytucja. Grozi mu do 3 lat więzienia. Adolf prawdopodobnie trafi do schroniska dla zwierząt. (wp.pl) Opr. W. D.

Konkurs „Dziewczyna Kuriera 2003”

Prosimy o wypełnienie kuponu i dołączenie do zdjęcia

Imię.....
 Nazwisko.....
 Dzień, miesiąc, rok urodzenia.....
 Adres.....
 Telefon.....
 O sobie.....
 .....
 .....

Pogoda

Przelotne opady

Dziś w kraju wystąpią gdzieś niegdzie przelotne opady. Najniższa temperatura w nocy od 3 stopni ciepła do 2 stopni poniżej zera. Najwyższa w dzień — 3-8 stopni ciepła.

Jutro lokalnie niewielkie opady. Temperatura w nocy od 4 stopni ciepła do 1 stopnia mrozu. W dzień 5-10 stopni ciepła.

Kalendarium

* Czwartek (16. X) jest 289 dniem 2003 roku. Do końca roku pozostało 76 dni.
 * Znak Zodiaku — Waga.
 * Imieniny: Ambrożego, Florentyny, Gawła, Gerarda.
 * Wschód Słońca — 7.49, zachód — 18.19.
 Długość dnia 10 godz. 30 min.
 * Księżyc. Pełnia — od 10 października.

Kurs walut

Bank Litewski
 Oficjalny kurs

na 16 października 2003 r.

Relacja lita do walut obcych

Nazwa waluty Lt/za jedn. walut.	
UE euro	3,4528
Dolar USD	2,9424
Dolar australijski	2,0366
1000 rubli białoruskich	1,3788
Dolar kanadyjski	2,2234
Frank szwajcarski	2,2341
Korona czeska	0,1076
Korona duńska	0,4647
Korona estońska	0,2206
Funt brytyjski	4,9287
100 forintów węgierskich	1,3497
Juanie chińskie	0,3555
Łat łotewski	5,3247
Korona norweska	0,4179
Złoty polski	0,7584
Rubel rosyjski	0,0976
Korona szwedzka	0,3849
1 mln lir tureckich	2,0913
Griwna ukraińska	0,5516
Korona słowacka	0,0837

Rosyjski Teatr Dramatyczny

Repertuar

na najbliższy tydzień

17.10 — godz. 18.00 — komedia Moliera „George Dandin, czyli oszukany mąż”, reżyser Jurij Popow

18.10 — godz. 18.00 — Grigorij Gorin „Kin IV”, tragicomedia w dwóch aktach, reżyser Jurij Popow

19.10 — godz. 12.00 — „Trzy prosiaczki”, autor i reżyser Jurij Szczuckij;
 godz. 18.00 — komedia Rodiona Bieleckiego „Młodzi ludzie”, reżyser — Jurij Szczuckij

Uśmiechnij się

Przyjeżdża chłop wozem do wsi i woła:

— Węgiel przywożem!

Na to koń, który prowadził wóz, odwraca się i mówi:

— Tak, kurcze, ty przywożesz węgiel!

***

— Sąsiedzie! Dokupiłem sobie 10 ha pola!
 — Wiem. Pański koń powiesił się za stodolę.

***

Kuzyn z miasta odwiedza bardzo zaniedbane gospodarstwo rolne Antka.

— Nic na tej ziemi nie rośnie?

— A no nic — wdycha Antek.

— A jakby tak zasiać kukurydzę?

— Aaa... jakby zasiać, to by urosła.